

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pētījums veikts Valsts kancelejas administrētā projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē” (identifikācijas Nr. 1DP/1.5.1.1.1./10/IPIA/CFLA/004/002) Aktivitātes Nr. 3.2.

„Strukturālo reformu ieviešanas ietekmes novērtēšana”
(iepirkuma ID Nr. MK VK 2011/27ESF) ietvaros
Projektu 100% finansē Eiropas Sociālais fonds

3.1., 3.2. un 3.3. apakšpunkta izpildes metodoloģija

atbilstoši līgumam

Nr. 10 no 2012. gada 20. februāra

„Sākotnējās ietekmes (Ex-ante) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām profesionāla sociālā darba politikas jomā”

2012. gada 5. marts
(Papildināts saskaņā ar VK komentāriem 2012.gada 20.aprīlī)

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	4
LIZVĒRTĒJUMA STRUKTŪRA.....	5
1.1. Mērķis	5
1.2. Uzdevumi.....	5
1.3. Nodevumi	6
1.4. Ierobežojumi.....	6
2. METODES	7
2.1. Sākotnējā novērtējuma stratēģija	7
2.2. Izvēlētās metodes.....	7
3. PĒTĪJUMA IZSTRĀDES GALVENIE POSMI.....	9
3.1. Dienestu sociālā darba pakalpojumu izvērtējums	9
3.2. Analīze par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanas iespējām	13
3.3. Sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējums.....	19
3.4. Gala ziņojums un rekomendācijas profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai.....	25
3.5. Rekomendāciju rīcības plāna struktūra.....	26
4.LAIKA GRAFIKS.....	26
PIELIKUMI	28

Saīsinājumu saraksts

ES	Eiropas Savienība
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LM	Labklājības ministrija
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
NVO	Nevalstiskās organizācijas
TS	Tehniskā specifikācija

IEVADS

Latvijas Konverģences programmas Strukturālo reformu plānā 2011.-2014.gadam strukturālo reformu virziens sociālajā jomā atspoguļo nepieciešamību pēc sabalansētas sociālās sistēmas veidošanas, pārskatot sociālās aizsardzības kritērijus un palielinot atbalsta pasākumu mērķtiecīgumu. Nozīmīga loma mērķtiecīgas sociālās palīdzības sistēmas veidošanā ir pašvaldību sociālās palīdzības dienestos (turpmāk tekstā arī – dienests) strādājošo sociālo darbinieku profesionalitātei un kvalitātei, kādā tiek veikta klienta sociālās situācijas izvērtēšana, klienta motivēšana savas situācijas uzlabošanai, līdzdarbības pienākumu piemērošana, sadarbība ar citām institūcijām un profesionāļiem un sociālā gadījuma vadīšana kopumā.

Saskaņā ar Labklājības ministrijas datiem¹ 2009.gadā Latvijā bija 116 pašvaldību sociālie dienesti, no tiem 107 novadu, 9 – republikas nozīmes pilsētās. Divos novados sociālo darbu pašvaldību sociālo dienestu vietā organizē pastāvīgā darbā esošs sociālais darbinieks. Saskaņā ar Labklājības ministrijas (LM) datiem, 2010.gadā pašvaldību sociālajos dienestos strādāja 1400 sociālā darba speciālistu². Salīdzinot ar 2009.gadu, **sociālā darba speciālistu skaits dienestos ir sarucis par 418 speciālistiem**. Lai tiktu nodrošināta Sociālo pakalpojumu un palīdzības likumā noteiktā norma (ka katrā pašvaldībā jābūt vismaz 1 sociālā darba speciālistam uz katrām tūkstoš cilvēkiem), pašvaldībās kopā būtu jābūt 2255 sociālā darba speciālistiem. Esošais sociālā darba speciālistu skaits dienestos ir nepietiekošs un neatbilst likumā noteiktajam.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 41.pantā ir noteikts, ka „tiesības veikt sociālo darbu ir personām, kas ieguvušas otrā līmeņa profesionālo augstāko vai akadēmisko izglītību sociālajā darbā vai karitatīvajā sociālajā darbā. Saskaņā ar LM datiem, 2009.gadā no 1818 darbiniekiem valstī kopumā, kuri veic tiešos sociālā dienesta uzdevumus un pienākumus akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā augstākā sociālā darba izglītība bija 854 sociālā dienestu darbiniekiem³. Līdz ar to var secināt, ka daļai sociālo dienestu sociālā darbinieku ir likuma prasībām neatbilstoša izglītība un valstī kopumā sociālajos dienestos ir nepietiekošs sociālo darbinieku skaits ar akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā augstāko izglītību sociālajā darbā.

Sociālā darba speciālistu profesionālās darbības pilnveidošanai normatīvie akti paredz regulāru kvalifikācijas celšanu un supervīzijas nodrošināšanu. MK 03.06.2003 noteikumos Nr. 291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”⁸ 4.pantā ir noteikts, ka pašvaldību sociālais dienests nodrošina konsultatīvu atbalstu (supervīziju) sociālo dienestu un pašvaldību izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem –

¹ „Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā 2009.gadā”, pieejams Labklājības ministrijas mājas lapā: <http://www.lm.gov.lv/text/1728>, skatīts: 29.02.2012.

² „Informatīvais ziņojums par „Profesionāla sociālā darba attīstības programmas 2005.-2011.gadam” pasākumu izpildi 2010.gadā”, pieejams polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file4461.doc

³ „Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā 2009.gadā”, pieejams Labklājības ministrijas mājas lapā:<http://www.lm.gov.lv/text/1728>, skatīts: 29.02.2012.

individuālo atbalstu vismaz 9 stundas gadā vai grupu atbalstu vismaz 18 stundu gadā. LM dati liecina, ka 2009.g. no 1818 sociālo dienestu darbiniekiem, kuru funkcijās ietilpst sociālā darba organizēšana un veikšana individuālu supervīziju ir saņēmuši 52 darbinieki, grupu supervīziju – 402 darbinieki, kopā supervīziju saņēmuši 454 darbinieki. 1364 darbinieki supervīziju nebija saņēmuši⁴. LM apkopotie dati par pašvaldību budžetu sociālā darba speciālistu tālākizglītībai un profesionālās meistarības pilnveidei parāda, ka 2009.gadā 66 novados un 6 republikas nozīmes pašvaldību budžetos nekāds finansējums šim mērķim nebija paredzēts. Līdz ar to vairāk kā pusei dienestu sociālā darba speciālistu bija ierobežotas tālākizglītības un profesionālās pilnveides iespējas.

Sociālo darbinieku nepietiekamais skaits dienestos, nepietiekošais kvalificētu un profesionālu darbinieku skaits, kā arī ierobežotās iespējas kvalifikācijas celšanā un tālākizglītībā ietekmē sociālā darba ar klientu kvalitāti, var veicināt neefektīvu un nelietderīgu sociālās palīdzības resursu izmantošanu.

Tādēļ šī pētījuma ietvaros tiks veikts sociālo dienestu darbības novērtējums dažāda lieluma Latvijas novados un republikas pilsētās, lai konstatētu tajos esošo situāciju sociālā darba veikšanas jomā, identificētu šķēršļus un problēmas, kas dienestiem traucē veikt mērķtiecīgu un kvalitatīvu sociālo darbu ar klientu. Īpašs uzsvars ir uz sociālā darba kvalitātes paaugstināšanu. Ar pētījuma palīdzību ir plānots noskaidrot perspektīvākos darbības virzienus, lai paaugstinātu sociāla darba kvalitāti Latvijā.

Neefektīva sociālā darba veikšanas iemesls var būt arī kļūdas vai nepilnības tiesiskajā regulējumā, ka arī sociālā darba organizācijā – institucionālajā sistēmā un finansējuma nodrošināšanā. Tāpēc pētījuma ietvaros ir paredzēts veikt arī sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējumu, lai novērtētu esošās sistēmas efektivitāti un lietderību, identificētu problēmas un šķēršļus esošajā sistēmā, kas kavē profesionāla sociālā darba attīstību. Izvērtējuma rezultātā tiks izstrādātas rekomendācijas turpmākajām veicamajām darbībām profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai Latvijā.

I.IZVĒRTĒJUMA STRUKTŪRA

1.1. Mērķis

Pētījuma **mērķis** – veikt sākotnējās ietekmes (Ex-ante) novērtējumu par iecerētajām strukturālajām reformām profesionāla sociālā darba politikas jomā.

1.2. Uzdevumi

Saskaņā ar tehnisko specifikāciju, ir jāveic šādi uzdevumi:

- Sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējums ar mērķi identificēt problēmas un šķēršļus, kas kavē profesionāla sociālā darba attīstību, kā arī sniegt rekomendācijas turpmākai darbībai;

⁴ „Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā 2009.gadā”, pieejams Labklājības ministrijas mājas lapā: <http://www.lm.gov.lv/text/1728>, skatīts 29.02.2012.

- Dienestu sociālā darba pakalpojumu izvērtējums;
- Analīze par perspektīvākajiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai ;
- Rekomendāciju sagatavošana profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai.

1.3. Nodevumi

Izpildītājs izstrādās un saskaņos ar Pasūtītāju sekojošus nodevumus:

- Starpziņojumu par sociālā darba raksturojumu Latvijā 2010./2011.gadā un tā analīzi (ne vēlāk 14.nedēļā no līguma noslēgšanas brīža);
- Starpziņojumu par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanu (ne vēlāk kā 16.nedēļa no līguma noslēgšanas brīža);
- Starpziņojumu par sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējumu (ne vēlāk kā 18.nedēļā no līguma noslēgšanas brīža);
- Gala ziņojumu (t.sk. rekomendācijas) par profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanu (ne vēlāk kā 22.nedēļā no līguma noslēgšanas brīža).

1.4. Ierobežojumi

Izpildītājs ir konstatējis vairākus ierobežojumus, kuri tiks ņemti vērā izstrādājot izvērtējumu:

- Datu salīdzinājums un situācijas analīze izvērtējumā tiks veikta par **pēdējiem trim gadiem (2009., 2010., 2011.gads)**, kā atskaites punktu izvēloties 2009.gadu, kad tika veikta administratīvi teritoriālā reforma. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Latvijā 2009.gada 1.jūlijā pēc tā paša gada jūnijā notikušajām vietējo pašvaldību domju vēlēšanām darbu uzsāka 118 vietējās pašvaldības - 109 novadi un 9 republikas pilsētas, līdz ar to veidojās arī jauna pašvaldību sociālo dienestu struktūra. Administratīvi teritoriālā struktūra mainījās 2010.gadā, kad Rojas novads sadalījās divos novados – Rojas novadā un Mērsraga novadā, līdz ar to kopš tā brīža Latvijā kopā ir 119 vietējās pašvaldības – 110 novadi un 9 republikas pilsētas. Izvēloties analizēt datus par agrāku laika periodu (līdz 2009.gadam), dati būtu savstarpēji grūti salīdzināmi, kā arī varētu rasties problēmas ar datu ieguvu notām pašvaldībām, kuru sākotnējā administratīvi teritoriālā struktūra mainījās pēc Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma stāšanās spēkā. Tādēļ par datu analīzes laika periodu tika izvēlēts 2009.-2011.gads.
- Izvērtējuma veikšanā, galvenokārt, tiks izmantotas **kvalitatīvās pētījumu metodes** (padziļinātas daļēji strukturētās intervijas, fokusgrupas diskusija). Intervijas kā kvalitatīva pētījuma metode ir izvēlēta, jo novērtējumā plānotais respondentu skaits (55 sociālo dienestu vadītāji, dienestu sociālie darbinieki, pašvaldību vadītāji) nav pietiekami reprezentatīvs, lai izmantotu kvantitatīvas pētījumu metodes (veikt aptauju anketējot). Intervijas un fokusgrupas diskusija sniedz arī pilnīgāku informāciju gadījumos, kad ir nepieciešams noskaidrot pētāmās grupas viedokli un attieksmi, kā tas ir šī izvērtējuma ietvaros, kad ir nepieciešams noskaidrot sociālo dienestu darbinieku un citu nozares profesionāļu viedokli par iespējamām reformu virzieniem profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai.

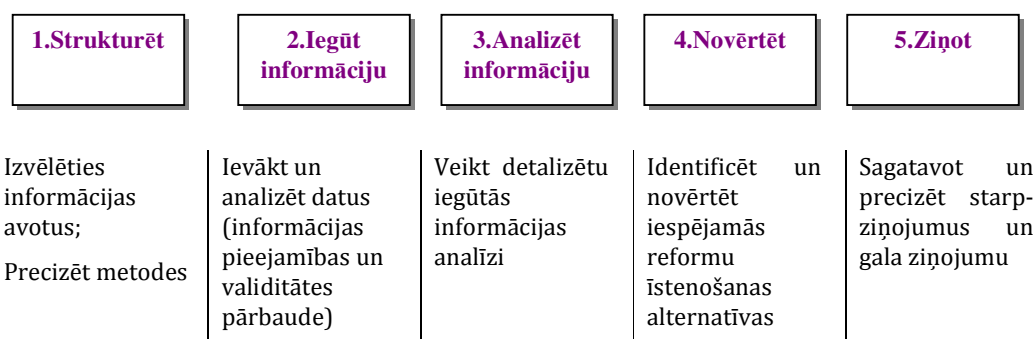
2. METODES

2.1. Sākotnējā novērtējuma stratēģija

Sākotnējo novērtējumu (ex-ante) parasti veic, lai izstrādātu optimālas programmas, kas sasniedz plānoto ietekmi ar minimālām izmaksām vai palielina programmu ietekmi esošo izmaksu ietvaros⁵. Šie ir divi būtiskie analīzes aspekti – izmaksas un ietekme, kurus mēs izmantosim novērtējuma veikšanai un rekomendāciju izstrādes ietvaros. Vienlaikus sākotnējās izvērtēšanas ietvaros tiek iegūta informācija un fiksēts esošais stāvoklis, kuru var izmantot secīgi turpmāko izvērtējumu (starpposma un gala ietekmes jeb ex-post) ietvaros, lai novērtētu īstenoto reformu reālo ietekmi.

Pētījuma process tiks organizēts **piecos posmos: strukturēšana, informācijas iegūšana, informācijas analīze, novērtējums un ziņojuma izstrādāšana**. Katrā no posmiem mēs esam identificējuši galvenos uzdevumus.

1.attēls. Pētījuma posmi un uzdevumi

2.2. Izvēlētās metodes

Sākotnējās ietekmes novērtējumā par iecerētajām strukturālajām reformām profesionāla sociālā darba politikas jomā mēs piedāvājam izmantot vairākas savstarpēji papildinošas kvalitatīvās informācijas iegūšanas un darba metodes:

1.tabula. Pakalpojuma sniegšanā izmantojamās metodes

Metode	Pamatojums
Dokumentu analīze	Šī pētījuma ietvaros pamatā plānojam izmantot neformalizēto metodi – dokumentu analīzi. Dokumentu analīzi veic ar vispārīgām loģiskās analīzes operācijām – sintēzi, salīdzināšanu, novērtēšanu. Dokumentu analīzes metode tiks izmantota, lai iegūtu informāciju par Latvijā esošo sociālā darba tiesisko regulējumu, institucionālo sistēmu un valsts un pašvaldību finansiālo nodrošinājumu sociālā darba organizēšanā (tehniskās specifikācijas 3.1.uzd.). Dokumentu analīze tiks izmantota arī veicot pašvaldību sociālo dienestu izvērtējumu, informācijas ieguvē par dienestu juridisko statusu un struktūru,

⁵ Petra E. Todd, Kennets I. Wolpins, (2007), Pensilvānijas Universitāte, „Sociālo programmu sākotnējā izvērtēšana”, 1.lpp

	<p>dienestu darbinieku izglītību, kvalifikācijas celšanas un supervīziju nodrošināšanu, noslodzi, pašvaldībās izlietoto līdzekļu apjomu sociālajai palīdzībai un sociālajiem pakalpojumiem (tehniskās specifikācijas 3.2.uzd.). Dokumentu analīzes metode tiks izmantota arī informācijas iegūšanai par Latvijā piedāvātajām sociālā darba augstākās izglītības programmām, izglītības iestāžu piedāvātajām tālākizglītības programmām, datu ieguvē par valsts un pašvaldību nodrošināto atbalstu augstākās izglītības un tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem (tehniskās specifikācijas 3.3.uzd.).</p>
<p>Padziļinātas daļēji strukturētas tiešas intervijas</p>	<p>Plānojam veikt padziļinātās daļēji strukturētas tiešas intervijas, kas noritēs pēc izstrādāta jautājumu saraksta (intervijas protokola). Intervijas tiks izmantotas, lai iegūtu informāciju par esošo situāciju pašvaldību sociālo dienestu darbā 2010./2011.gadā (tehniskās specifikācijas 3.2.uzd.). Intervijas kā kvalitatīva pētījuma metode ir izvēlēta, jo novērtējumā plānotais respondentu skaits (55 sociālo dienestu vadītāji, dienestu sociālie darbinieki, pašvaldību vadītāji) nav pietiekami reprezentatīvs, lai izmantotu kvantitatīvas pētījuma metodes (veikt aptauju anketējot). Intervijas sniedz arī pilnīgāku informāciju gadījumos, kad ir nepieciešams noskaidrot pētāmās grupas viedokli un attieksmi.</p> <p>Pētījuma ietvaros mēs plānojam veikt intervijas ar trijām būtiskām mērķa grupām:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mērķa grupa: pašvaldību sociālo dienestu vadītāji, dienestu sociālie darbinieki, kuri strādā ar klientiem; 2. mērķa grupa: pašvaldību sociālo dienestu klienti; 3. mērķa grupu: pašvaldību vadītāji (vai to vietnieki) vai domes Sociālo lietu komiteju (komisiju) vadītāji (vai to vietnieki). <p>Izlases veidošana tiks veikta atbilstoši iepirkuma tehniskajā specifikācijā 3.2.3.1. -3.2.3.4. apakšpunktos minētajām prasībām. Mēs plānojam veikt intervijas ar ne mazāk kā 55 personām, aptverot 22 pašvaldību sociālos dienestus.</p>
<p>Fokusgrupas diskusija</p>	<p>Fokusgrupas diskusija tiks pielietota, lai konsultētos ar sociālā darba nozares ekspertiem un ieinteresētām pusēm (valsts pārvaldes iestāžu, pašvaldību, izglītības iestāžu, kuras piedāvā augstākās izglītības programmas un/vai tālākizglītības programmas sociālajā darbā, NVO sektora ekspertiem) par perspektīvākajiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai (tehniskās specifikācijas 3.3.uzd.).</p> <p>Fokusgrupas diskusijas mērķis ir padziļināt analītiskā materiāla kvalitāti, kā arī iegūt konkrētus priekšlikumus sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai. Diskusijas pamatjautājumi tiks formulēti, balstoties uz intervijās ar sociālo dienestu darbiniekiem iegūto informāciju un dokumentu analīzi, taču tie ir atvērti, lai rosinātu diskusijas dalībnieku interpretāciju un tādējādi jaunas informācijas iegūšanu. Viens no galvenajiem fokusgrupas diskusijas pienesumiem ir praksē balstīta analītiski padziļināta pārskata iegūšana par nozari, kas papildinās interviju un dokumentu analīzes rezultātā iegūto informāciju.</p> <p>Tādējādi, fokusgrupas diskusija tiks izmantotas, lai: (1) nodrošinātu triangulācijas principu ievērošanu, proti, pārbaudītu pētnieku secinājumus un izvirzītās prioritātes; un (2) identificētu nozīmīgu informāciju, kas</p>

	neparādās interviju un dokumentu analīzes rezultātā.
Loģiskā analīze/ Matricas analīze	Ar šīs metodes palīdzību var noteikt procesu galvenās cēloņsakarības. Analīzes ietvaros tiek izmantotas diagrammas, u.c., vizuāli līdzekļi, kā arī aprakstošs teksts. Šī metode tiks izmantota tehniskās specifikācijas 3.1. uzdevumu veikšanā.
Nejaušā izlase (random sampling)	Nejaušā izlase ir piemērota sociālo dienestu klientu atlasei turpmākai analīzei. Katrā no sociālo dienestu grupām (atbilstoši apdzīvotās vietas tipam) tiks intervēti sociālo dienestu klienti, saglabājot klientu anonimitāti. Netiks iegūti sensitīvi personas dati, un iegūtie dati tiks izmantoti tikai novērtējuma veikšanas mērķiem.

3. PĒTĪJUMA IZSTRĀDES GALVENIE POSMI

3.1. Dienestu sociālā darba pakalpojumu izvērtējums

IZLASE

Kā atlases kritēriji pašvaldību sociālo dienestu izvēlē, kuros tiks veikts izvērtējums, tiks izmantoti:

- ✓ **Plānošanas reģions** (*Rīga, Kurzeme, Vidzeme, Latgale, Zemgale*)
- ✓ **Apdzīvotās vietas tips**

2.tabula. Izlases kritēriji

Kritērijs	Izvērtējumam izvēlēto pilsētu, novadu skaits	Pilsētu, novadu ar attiecīgo iedzīv. skaitu, skaits Latvijā 2011.gadā ⁶
Republikas pilsētas	4	9
Mazi novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir līdz 5000	6	39
Vidēji lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir 5000 līdz 20000	7	56
Lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir virs 20000	5	15

Piedāvājam veikt 22 pašvaldību sociālo dienestu darbības novērtējumu. Papildus TS noteiktajam esam paredzējuši veikt vēl divu novadu – 1 lielā novada un 1 vidēji lielā novada sociālo dienestu darba novērtējumu. Intervijām piedāvātās pilsētas un novadi ir saskaņoti ar Labklājības ministriju.

⁶ Centrālās Statistikas Pārvaldes dati par iedzīvotāju skaitu novados 01.01.2011., CSP statistisko datu krājums „Demogrāfija 2011”

3.tabula. Piedāvātās pilsētas, novadi izvērtējuma veikšanai

Kritērijs	Skaits	Piedāvātie novadi
Republikas pilsētas	4	Rīga (R) ⁷ , Daugavpils (L), Jelgava (Z), Liepāja (K)
Mazi novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir līdz 5000	6	Skrīveru (Z), Raunas (V), Cesvaines(V), Durbes (K), Vārkavas (L), Mālpils (R)
Vidēji lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir 5000 līdz 20000	7	Grobiņas (K), Brocēnu (K), Aizkraukles(Z), Jaunjelgavas (Z), , Kandavas(R), Cēsu (V), Preiļu (L)
Lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir virs 20000	5	Saldus (K), Daugavpils (L), Gulbenes (V), Dobeles (Z), Ogres (R)

Izvērtējuma veikšanai piedāvāto pilsētu, novadu pārstāvniecība plānošanas reģionos: Rīgas – 4, Vidzemes - 4, Latgales – 4, Zemgales -5, Kurzemes -5.

Analīzes vienības: pašvaldību sociālie dienesti, kuri izvēlēti atbilstoši iepriekš minētajiem izlases kritērijiem. Intervējamo statuss – sociālo dienestu vadītāji, nodaļu vadītāji, sociālie darbinieki. Intervējamo skaits būs atkarīgs no novada un sociālā dienesta lieluma. Mazajos novados tiks intervēti 1-2 darbinieki, republikas nozīmes pilsētās, lielos un vidējos novados tiks intervēti 2-3 darbinieki (sociālā dienesta vadītājs, nodaļas vadītājs, sociālais darbinieks). Rīgā tiks intervēti arī Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes vadītājs. Katrā sociālajā dienestā tiks intervēti 2-3 klienti. Papildus tiks veiktas intervijas ar pašvaldību vadītājiem (vadītāju vietniekiem). Republikas nozīmes pilsētās pašvaldību vadītāju vietā tiks intervēti pilsētas domes Sociālo lietu komiteju (komisiju) vadītāji vai vadītāju vietnieki. Ņemot vērā pašvaldību vadītāju aizņemtību, pastāv risks, ka daļa pašvaldību vadītāju interviju veikšanas laikā pašvaldībā nebūs pieejami. Līdz ar to pastāv risks, ka tiks nointervēti mazāks pašvaldību vadītāju skaits nekā sākotnēji plānots.

Kopējais plānoto interviju skaits ar pašvaldību sociālo dienestu vadītājiem, darbiniekiem un pašvaldību vadītājiem būs ne mazāk kā **55**. Kopējais plānoto interviju skaits ar sociālo dienestu klientiem būs ne mazāk kā **44**.

DARBA IZPILDES PLĀNS

1.solis: Metodoloģijas un pētījuma instrumentārija izstrāde. Ir izstrādāts interviju jautājumu saraksts sociālajiem dienestiem, iekļaujot saturiskās analīzes vienības atbilstoši tehniskajā specifikācijā minētajam. Ir sagatavoti atsevišķi jautājumu saraksti sociālo dienestu vadītājiem un sociālajiem darbiniekiem; sagatavots interviju jautājumu saraksts pašvaldību sociālā dienesta klientiem, ka arī pašvaldību vadītājiem. Interviju jautājumu saraksti -1.-4. pielikumā.

Ir izstrādāts informācijas pieprasījums, kurā ir iekļauti izvērtējumam nepieciešamie dati, kas nav atrodamā Valsts statistikas ikgadējos pārskatos „Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā ...gadā”, kurus dienesti aizpilda un katru gadu nosūta Labklājības ministrijai. Pārskatu kopsavilkumus

⁷ Iekavās norādīts pilsētas, novada pārstāvētā plānošanas reģiona nosaukums: R-Rīgas,L-Latgales, Z-Zemgales,K-Kurzemes, V-Vidzemes plānošanas reģions

Labklājības ministrija publicē savā mājas lapā⁸ Informācijas pieprasījuma formu skat. 5.pielikumā. Informācijas pieprasījums ar lūgumu to aizpildīt tiks nosūtīts dienestiem elektroniskā veidā vismaz nedēļu pirms interviju veikšanas dienestā.

Interviju jautājumi un papildinformācijas apjoms tiks saskaņoti ar Pasūtītāju. Tiks veikti precizējumi un nepieciešamās korekcijas interviju jautājumos.

2. solis: Sadarbojoties ar Pasūtītāju (to skaitā LM) tiks sagatavota atbalsta vēstule izlasē iekļauto institūciju vadītājiem ar paskaidrojumu par pētījuma un interviju mērķi.

3. solis: Telefoniska un elektroniska (e-pasts) sazināšanās ar izlasē iekļauto institūciju vadītājiem par iespējamo interviju veikšanu. Akceptēšanas gadījumā notiek intervijai nepieciešamās personas identificēšana (ieņemamais amats, vārds, uzvārds, telefons, e-pasts). Intervijas noraidījuma gadījumā tiek uzrunāta institūcija no rezerves saraksta.

4. solis: Telefoniska un elektroniska (e-pasts) sazināšanās ar izlasē iekļautās institūcijas intervējamo personu un intervijas datuma, laika un vietas saskaņošana. Dienu pirms norunātās intervijas telefoniska un elektroniska saziņa ar respondentu, lai atgādinātu un pārliecinātu par intervijas spēkā esamību.

5. solis: Norunātajā datumā, laikā un vietā intervijas veikšana ar respondentu. Interviju veikšana ar izlasē iekļauto dienestu vadītājiem, sociālajiem darbiniekiem, pašvaldību vadītājiem vai to vietniekiem, vai domes Sociālo lietu komiteju (komisiju) vadītājiem vai to vietniekiem. Interviju veikšana ar dienestu klientiem.

6. solis: Datu analīze. Veicot kvalitatīvās informācijas tekstu analīzi tiks pielietota *kodu vienību konstruēšana*, pēc kuras tālāk informācija tiks kategorizēta un interpretēta. Iegūtā informācija tiks analizēta sadalījumā: republikas pilsētas/ lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir virs 20000 / vidēji lieli novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir 5000 līdz 20000 / mazi novadi, kuros iedzīvotāju skaits ir līdz 5000. Izvērtējumā tiks identificētas un norādītas konstatētās sociālā darba atšķirībās lauku un pilsētu teritorijās.

Jautājumos, kur būs pieejami dati (piem., dati par izlietoto pašvaldības finansējumu sociālajai palīdzībai un sociālajiem pakalpojumiem, sociālo darbinieku skaitu dienestos, kvalifikācijas celšanas kursu un supervīzijas pieejamību) Izpildītājs veiks salīdzinošo analīzi situācijai par 3 pēdējiem trim gadiem (2009.-2011.gads), identificējot iespējamās izmaiņu cēloņus.

7. solis: Novērtēšana. Balstoties uz veikto analīzi, eksperti izdarīs secinājumus par konstatētajām problēmām pašvaldību sociālo dienestu darbā, sociālā darba atšķirībām dienestos lauku un pilsētu teritorijās, novērtēs dienestu attīstības tendences.

8. solis: ziņojuma izstrāde. Tiks izstrādāts starpziņojums par sociālā darba raksturojumu 2010./2011.gadā un tā analīzi. Ziņojums tiks iesniegts Pasūtītājam, veikti nepieciešamie precizējumi, papildinājumi un skaidrojumi. Pēc nepieciešamo komentāru iestrādes Pasūtītājam tiks iesniegts prezidēts ziņojums un atbildes uz komentāriem.

⁸ Labklājības ministrijas mājas lapa <http://www.lm.gov.lv/text/1382>, skatīts 29.02.2012.

PLĀNOTĀ ZIŅOJUMA STRUKTŪRA: Starpzīņojums par sociālā darba raksturojumu Latvijā 2010./2011.gadā un tā analīzi

KOPSAVILKUMS

IEVADS

1. SITUĀCIJAS APRAKSTS UN IZMANTOTĀ METODOLOĢIJA

2. IZPĒTES REZULTĀTI UN KONSTATĒJUMI

2.1. Dienestu juridiskā statusa un organizatorisko struktūru veidi

2.2. Cilvēkresursi

2.2.1. Dienestu sociālo darbinieku sociāli demogrāfiskais portrets

2.2.2. Izglītība (sociālo darbinieku izglītība)

2.3. Finanšu resursi

2.3.1. Finansējuma avoti (ieņēmumi)

2.3.2. Dienesta finansējums sociālajai palīdzībai un sociālajiem pakalpojumiem (korelācija starp profesionālu soc. darbinieku skaitu dienesta un izlietojamā finansējuma soc. palīdzībai/soc. pakalpojumiem)

2.3.3. Dienesta administratīvie izdevumi

2.3.4. Dienesta darbinieku atalgojums

2.4. Dienestu darba organizācija

2.4.1. Dienestu darba plānošana

2.4.2. Dienestu funkcijas un sociālo darbinieku noslodze

2.4.3. Sociālā darba modeļi un sadarbība (dienesta ietvaros, ar pašvaldību, starpinstitucionālā sadarbība – raksturojums, problēmas)

2.4.4. Sociālo darbinieku kvalifikācijas celšana un supervīziju pieejamība un kvalitāte

2.4.5. Dienestu darba uzraudzība un novērtēšana

2.4.6. Sociālā dienesta klientu novērtējums (t.sk., par līdzdalības pasākumiem, uzticēšanos)

Visi minētie jautājumi esošo nodaļu ietvaros tiks analizēti arī pilsētas/ lauku dimensijā, ja iegūtā informācija uzrādīs šādas atšķirības

3. SECINĀJUMI

3.1. Šķēršļi, kas traucē dienestiem veikt sociālā darba funkciju (Normatīvie, Finansiālie, Cilvēkresursu, Citi šķēršļi)

3.2. Sociālā darba Dienestos attīstības tendences un izmaiņu cēloņi

Secinājumos tiks analizētas atšķirības pilsētu un lauku teritoriju starpā, ja iegūtā informācija uzrādīs atšķirības, bet kā atsevišķa nodaļa šis jautājums netiks izdalīts.

Lai izpildītu TS 3.2.7. apakšpunktā noteikto – „Izvērtējuma informācijai ir jābūt izmantojamai par bāzes līniju, pret kuru tiks mērīti strukturālo reformu ietvaros īstenoto pasākumu sasniegtie rezultāti.” – tiks norādīts, kuri no datiem turpmāk būtu izmantojami īstenojamo pasākumu rezultātu novērtēšanai un kādu papildus datu vākšana šim nolūkam būtu jāuzsāk. Piedāvājam šo informāciju ieļaut gala ziņojumā, jo tad būs pilnīgāka informācija šī uzdevuma veikšanai.

PIELIKUMI

3.2. Analīze par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanas iespējām

DARBA IZPILDES PLĀNS

1. solis: Metodoloģijas precizēšana. Šajā solī izpildītājs precizēs analīzes metodoloģiju. Precizētā metodoloģija tiks saskaņota ar Pasūtītāju.

2. solis. Informācijas iegūšana. Tiks iegūta un apkopota būtiskā informācija pētījuma veikšanai. Kā primārie datu avoti tiks izmantoti: izglītības iestāžu piedāvāto augstākās izglītības sociālā darba programmu un tālākizglītības programmu apraksti, augstākās izglītības studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, Profesionāla sociālā darba attīstības programma 2005.-2011.gadam, Informatīvie ziņojumi MK par programmas pasākumu izpildi, LM informācija par programmas izpildi, sociālā darbinieka, sociālās palīdzības organizatora un sociālā rehabilitētāja profesijas standarti, LM izstrādātā sociālo pakalpojumu sniedzēju pašnovērtējuma metodika. Sekundārie datu avoti - intervijās ar pašvaldību sociālo dienestu darbiniekiem iegūtā informācija.

3.solis. Papildus informācijas iegūšana. Papildus informācijas iegūšanai tiks organizētas **divas fokusgrupas:**

- Viena **fokusgrupa ar sociālā darba speciālistiem, nozares pārstāvjiem.** Fokusgrupas diskusijas mērķis ir precizēt un detalizēt pašvaldību sociālo dienestu novērtēšanā iegūto informāciju, kā arī identificēt nozares speciālistu viedokli par perspektīvākajiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai. Fokusgrupas diskusijas jautājumi galveno uzmanību pievēršīs jau konkrētu priekšlikumu precizēšanai un analīzei, balstoties uz problēmām, kuras sociālo dienestu respondenti būs visbiežāk izvirzījuši intervijās. Fokusgrupas diskusijas tiks organizētas pēc intervijās iegūto datu apkopošanas un analīzes. Detalizēti fokusgrupas diskusijas jautājumi tiks izstrādāti, kad būs veiktas vismaz 60% no intervijām pašvaldību sociālajos dienestos. Fokusgrupas diskusijas dalībnieki valsts (LM), pašvaldību (piedāvātās pašvaldības - Kuldīgas, Jelgavas, Ventspils, Priekule vai Cēsu novadu sociālo dienestu pārstāvji, jo šajās pašvaldībās ir pieredze sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā), plānošanas reģionu administrāciju pārstāvjiem, Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes pārstāvjiem, NVO sektora pārstāvjiem (Sociālo darbinieku biedrības u.c.).

- Otra **fokusgrupa ar sociālā darba izglītības speciālistiem** par problēmām un turpmākajiem attīstības virzieniem sociālā darba izglītībā. Galvenā mērķa grupa ir Latvijas augstskolu, kuras realizē sociālā darba izglītību, mācībspēki. Uz fokusgrupas diskusiju tiks uzaicināti arī pieaugušo tālākizglītības iestāžu, kuras realizē tālākizglītības kursus sociālajā darbā, pārstāvji, sociālo darbinieku profesionālo asociāciju/biedrību pārstāvji, kā arī to sociālo dienestu vadītāji, sociālie darbinieki, kuriem būs savas viedoklis par sociālā darba izglītības jautājumiem un vēlme to paust fokusgrupas diskusijā. Šīs fokusgrupas mērķis - noteikt sociālā darba izglītības vietu un potenciālos rīcības virzienus profesionāla sociālā darba attīstībai periodam no 2012.-2017, t.sk. definēt šobrīd pastāvošos šķēršļus un apzināt pieejamos resursus.

Dalībnieki: 8-10 personas, ilgums 2-2,5 stundas. Dalībnieki tiks saskaņoti ar Pasūtītāju. Fokusgrupu tēmu sarakstu skat. 2.4.2. sadaļā.

4. solis. Informācijas analīze. Veicot analīzi, Izpildītāja eksperti pievērsīs uzmanību atšķirībām pilsētu un lauku teritorijās, analizējot nosacījumus, kas jāņem vērā, lai nodrošinātu vienmērīgu sociālā darba attīstību visā valstī. Izpildītājs veiks analīzi un piedāvās perspektīvākos atbalsta virzienus sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai, izvērtējot šādu pasākumu lietderību:

- sociālo darbinieku sertifikācijas ieviešana;
- sociālo darbinieku specializāciju ieviešana;
- konsultatīvā atbalsta (supervīzijas) nodrošināšana;
- sociālo dienestu vadības kvalitātes novērtēšana un pilnveidošana, izmantojot kvalitātes vadības pieejas un metodes;
- atalgojuma sasaiste ar kvalifikācijas līmeni un sociālā darbinieka darba rezultātiem;
- sociālo darbinieku noslodzes kritēriju maiņa, nosakot noteiktu sociālo gadījumu skaitu 1 darbiniekam;
- sociālās palīdzības organizatora un sociāla rehabilitētāja kā atsevišķas profesijas likvidēšana;
- valsts un pašvaldību atbalsts augstākās izglītības un tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem;
- reģionālo metodiskās vadības centru izveide atbalsta sniegšanai pašvaldību sociālajiem darbiniekiem, sociālā darba institucionālās sistēmas pilnveidošanas nepieciešamība;
- vienotas sociālā darba rezultātu novērtēšanas sistēmas izveide (tostarp, metodikas izstrāde);
- izglītības iestāžu piedāvāto apmācību programmu pilnveidošanas nepieciešamība.

5. solis: novērtēšana. Šajā solī eksperti, balstoties uz veikto analīzi, veiks secinājumu izstrādi par perspektīvākajiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai. Veicot analīzi un piedāvājot perspektīvākos atbalsta virzienus, Izpildītājs sniegs pamatojumu katra ieteiktā atbalsta virziena izvēlei un potenciālās ietekmes novērtējumu, kas tiks sasniegta, kā arī novērtēs ietekmi, kāda būs, ja ieteiktais pasākums netiks ieviests. Papildus tam Izpildītāja eksperti sniegs novērtējumu, kurus pasākumus ir iespējams veikt bez papildus valsts atbalsta un kuru ieviešana bez valsts atbalsta netiks uzsākta.

6. solis: ziņojuma izstrāde. Tiks izstrādāts starpziņojums par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanu. Ziņojums tiks iesniegts Pasūtītājam, veikti nepieciešamie precizējumi, papildinājumi un skaidrojumi. Pēc nepieciešamo komentāru iestrādes Pasūtītājam tiks iesniegts prezidēts ziņojums un atbildes uz komentāriem.

FOKUSGRUPU JAUTĀJUMU SARAKSTS

Fokusgrupas diskusijas jautājumi sociālā darba izglītības speciālistiem.

- **Pilns izglītības cikls.** Sociālā darba izglītība, tās sabalansētība un pēctecība. Lai būtu nodrošināts pilns augstākās izglītības cikls nepieciešama kvalitatīva un pieejama izglītība visos līmeņos – profesionālā, bakalaura, maģistratūras, doktorantūras, tālākizglītība un zinātniski pētnieciskā bāze. Kā Jūs kopumā vērtējat situāciju Latvijā, kā raksturotu sociālā darba izglītības vajadzības un aktualitātes katrā no līmeņiem no Jūsu studiju programmas viedokļa?

- **Specializācija.** Sociālais darbs ir ļoti plaša profesija, tajā pašā laikā tā prasa specializāciju un iespējas to apgūt. Kā Jūs saskatiet specializāciju nepieciešamību un iespējas to sniegt no izglītības sistēmas viedokļa? Kādas nepieciešamās specializācijas šobrīd saskatiet?
- **Sociālā darba izglītības kvalitāte.** Ir vēl citi izglītības kvalitātes rādītāji, piemēram, pieejamība, izmaksas, cilvēkresursu kvalitāte (mācībspēki), standarti.
- **Sadarbība starp augstskolām.** Pastāv viedoklis, ka viena no problēmām sociālā darba izglītības jomā ir sadrumstalotība un šķelšanās starp skolām. Nepietiekama sadarbība neļauj veidot vienotu sociālā darba izglītības konceptu, kā arī mobilizēt esošos resursus. Vai Jūs piekrītat šādam viedoklim? Kādi ir Jūsu priekšlikumi, kā šajā situācijā rast līdzsvaru?

Latvijā ir vairākas augstskolas, kuras īsteno studiju programmas sociālajā darbā. Kā Jūs vērtējat sadarbību starp šīm augstskolām? Vai tā ir pietiekama? Vai tā uzlabotu sociālā darba kvalitāti? Vai variet nosaukt potenciālās sadarbības tēmas, jautājumus?

- **Teorijas un prakses integrācija.** Viena no svarīgiem sociālā darba izglītības nosacījumiem ir teorijas un prakses integrācija. Tas arī ir viens no biežākajiem pārmetumiem sociālā darba izglītībai. Kāds ir Jūsu viedoklis? Kā Jūs vērtējat savas studiju programmas panākumus un grūtības teorijas un prakses integrācijā?

Jebkurai profesionālajai izglītības programmai nepieciešama cieša sadarbība ar darba devējiem. Tas nepieciešams, lai spētu prognozēt vajadzības un aktualitātes darba tirgū. Kā Jūs vērtējat šo jomu no savas studiju programmas viedokļa?

- **Vienots sociālā darba koncepts Latvijā un augstskolu vieta tajā.** Latvijā ir vairākas augstskolas un sociālā darba izglītības programmas. Modelējot aptuvenu sociālā darba izglītības koncepciju, vai šobrīd ir iespējams iezīmēt katras skolas/studiju programmas specifiku?
- **Nepieciešamie iekšējie un ārējie resursi/problēmas.** Vai Jūs variet nosaukt jautājumus, kas sociālā darba izglītības līmenī būtu jārisina, un kāda veida atbalstu vēlētos sagaidīt no (mēģinot nosaukt konkrētas institūcijas):
 - Pašā augstskolā (augstskolas vadības attieksme)
 - Pašvaldības līmenī
 - Reģionālā (piem., priekšlikums par metodiskajiem centriem)
 - Valsts līmenī (piem., IZM, LM)

Kā jūs domājat, vai sociālā darba studiju programmu skaits Latvijā ir?

- Pietiekošs
- Pārāk mazs
- Pārāk liels

- **Jūsu augstskola piedāvā studiju programmas/seminārus:**

Augstākās izglītības jomā : profesionālā, bakalaura, maģistratūras, doktorantūras līmenī

Tālākizglītības līmenī (nosaukt tēmas):

Vai Jūsu augstskolas sociālā daba studiju programmās iezīmējas specializācijas?:

Bakalaura līmenī (nosaukt kādas)

Maģistratūras līmenī (nosaukt kādas)

Interviju laikā mēs plānojam identificēt atpazīstamākās iestādes, kas nodrošina tālākizglītību sociālajiem darbiniekiem, un uzaicināt to pārstāvjus uz fokusgrupu.

Fokusgrupas diskusijas tēmas sociālā darba speciālistiem.

Fokusgrupas diskusijas jautājumi galveno uzmanību pievērsīs jau konkrētu priekšlikumu precizēšanai un analīzei, balstoties uz problēmām, kuras sociālo dienestu respondenti būs visbiežāk izvirzījuši intervijās. Tādēļ fokusgrupas diskusijas jautājumu bloki daļēji pārklāsies ar interviju jautājumu blokiem. Fokusgrupas diskusijas tiks organizētas pēc intervijās iegūto datu apkopošanas un analīzes. Detalizēti fokusgrupas diskusijas jautājumi tiks izstrādāti, kad būs veiktas vismaz 60% no intervijām pašvaldību sociālajos dienestos.

- **Sociālā darba kvalitāte**
- **Sociālā darba organizācija un plānošana dienestā**
- **Sadarbība starp institūcijām** (sadarbības problēmas valsts, pašvaldību līmenī starp institūcijām)
- **Sociālā darba izglītības problēmas** (izglītības atbilstība praksei; kvalifikācijas celšanas kursu kvalitāte un pieejamība).
- **Sociālā dienesta darba novērtēšana** (dienestu orientāciju uz mērķiem un rezultātiem, to definēšanu un uzraudzību (mērīšanu), mehānismi rezultātu novērtēšanai)
- **Šķēršļi (normatīvie, finansiālie u.c.), kas kavē dienestiem veikt sociālā darba funkciju**
- **Nepieciešamās izmaiņas sociālā darba tiesiskajā regulējumā, institucionālajā sistēmā un finansiālajā nodrošinājumā**
- **Perspektīvākie atbalsta virzieni sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai** (sociālo darbinieku sertifikācija; sociālo darbinieku specializācija; konsultatīvā atbalsta (supervīzijas) nodrošināšana; sociālās palīdzības organizatora un sociālā rehabilitētāja kā atsevišķu profesiju likvidēšana; sociālo dienestu vadības kvalitātes novērtēšana un pilnveidošana; atalgojuma sasaite ar kvalifikācijas līmeni un sociālo darbinieku darba rezultātiem; sociālo darbinieku noslodzes kritēriju maiņa; valsts un pašvaldību atbalsts augstākās un tālākizglītības ieguvē; reģionālo metodiskās vadības centru izveide; vienotas sociālā darba novērtēšanas sistēmas izveide, izglītības iestāžu programmu pilnveidošana).

PLĀNOTĀ ZIŅOJUMA STRUKTŪRA: Starpziņojums par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanu

KOPSAVILKUMS IEVADS

1. IZMANTOTĀ METODOLOĢIJA

2. IZPĒTES REZULTĀTI UN KONSTATĒJUMI

- 2.1. Analīze par atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai
 - 2.1.1. Sociālo darbinieku sertifikācijas ieviešana
 - 2.1.2. Sociālās palīdzības organizatora un sociāla rehabilitētāja kā atsevišķas profesijas likvidēšana, sociālo darbinieku specializāciju ieviešana
 - 2.1.3. Konsultatīvā atbalsta (supervīzijas) nodrošināšana
 - 2.1.4. Sociālo dienestu vadības kvalitātes novērtēšana un pilnveidošana
 - 2.1.5. Sociālo darbinieku atalgojuma sasaiste ar kvalifikācijas līmeni un sociālā darbinieka darba rezultātiem
 - 2.1.6. Sociālo darbinieku noslodzes kritēriju maiņa
 - 2.1.7. Sociālā darba institucionālās sistēmas pilnveidošanas nepieciešamība
 - 2.1.8. Vienotas sociālā darba rezultātu novērtēšanas sistēmas izveide
 - 2.1.9. Sociālo darbinieku izglītības sistēmas pilnveidošana (izglītības iestāžu apmācību programmu pilnveidošanas nepieciešamība, reģionālo metodiskās vadības centru izveide pašvaldību sociālajiem darbiniekiem, valsts un pašvaldību atbalsts augstākās izglītības un tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem)
- 2.2. Izvēlēto visperspektīvāko atbalsta virzienu pamatojums, t.sk. nosacījumi, kas jāņem vērā, lai nodrošinātu vienmērīgu sociālā darba attīstību visā valstī
- 2.3. Novērtējums ietekmei, kas tiks sasniegta, ieviešot piedāvātos atbalsta virzienus un tos neieviešot
- 2.4. Valsts atbalsta nepieciešamība izvēlēto virzienu ieviešanai

3. SECINĀJUMI

4. IETEIKUMI

PIELIKUMI

3.3. Sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējums

DARBA IZPILDES PLĀNS

1. solis: metodoloģijas precizēšana. Šajā solī izpildītājs precizēs analīzes metodoloģiju. Precizētā metodoloģija tiks saskaņota ar Pasūtītāju.

2. solis: informācijas iegūšana. Tiks iegūta būtiskā informāciju pētījuma veikšanai par **Sociālā darba tiesisko regulējumu un institucionālo sistēmu**. Tiks apkopota informācija par:

i) sociālā darba organizācijas tiesisko regulējumu (normatīvie akti sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jomā, nacionālā un reģionālā līmeņa nozares attīstības plānošanas dokumenti). Dokumentu analīzē tiks izmantoti gan primārie dati, piemēram, politikas plānošanas dokumenti, kas attiecas uz sociālā darba organizēšanu ([Sociālās labklājības sistēmas reformu projekts „Sociālās palīdzības sistēmas administrēšana” - Baltā grāmata](#), Latvijas Kopējais sociālās iekļaušanas memorands, [Profesionāla sociālā darba attīstības programma 2005.-2011.gadam](#)), Plānošanas reģionu izstrādātās sociālo pakalpojumu attīstības programmas, normatīvie dokumenti, kas nosaka sociālā darba organizācijas principus un prasības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniedzējiem (likums [„Par sociālo drošību”](#), [„Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”](#), profesiju klasifikators, Ministru kabineta noteikumi, kas attiecas uz sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu nodrošināšanu).

ii) prasībām pašvaldībām sociālo dienestu darba nodrošināšanai un uzturēšanai: Dokumentu analīzē kā datu avoti tiks izmantoti [„Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”](#), Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumi nr.291 [„Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”](#), kā arī citi normatīvie akti, kas attiecas uz pašvaldību sociālajiem dienestiem;

iii) kompetences un atbildības sadalījumu (t.sk. uzraudzības un kvalitātes kontroles) starp institūcijām, kas iesaistītas sociālā darba nodrošināšanā valstī (Labklājības ministrija, tās padotības iestādes, pašvaldības)

Tiks apkopota informācijā par normatīvajos aktos noteikto LM, tās padotības iestāžu un pašvaldību funkcijām, kompetenci un atbildības jomām sociālo pakalpojumu un sociālā darba jomā. Kā primārais datu avots tiks izmantots [„Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”](#), MK noteikumi, kas nosaka dažādu institūciju (valsts, pašvaldību u.c.) pienākumus sociālo pakalpojumu nodrošināšanā un finansēšanā. Kā sekundārie datu avoti statistikas informācijas iegūšanai tiks izmantoti LM gada pārskati un ikgadējie Valsts statistikas pārskati par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā, kā arī informācija par veiktajām strukturālajām reformām sociālo pakalpojumu jomā līdz 2011.gadam un publiski pieejamā informācija par plānotajām strukturālajām reformām šajā jomā. Tiks izmantota sociālo dienestu novērtējuma laikā iegūtā informācija, kā dienestos tiek veikta dienestu darba uzraudzība un kvalitātes kontrole, kādas funkcijas veic dienesti, par esošajām problēmām dienestos. Tiks izmantota arī fokusgrupas laikā ar nozares pārstāvjiem iegūtā informācija.

Nepieciešamības gadījumā papildus informācijas iegūšanai tiks veiktas ekspertu intervijas ar LM un citu institūciju pārstāvjiem.

iv) Izglītības jomas normatīvo regulējumu attiecībā uz sociālā darba izglītību, sociālo darbinieku atalgojuma normatīvo regulējumu, sociālā darba augstākās izglītības programmu un standartu izvērtējumu.

Kā primārie datu avoti tiks izmantoti normatīvie dokumenti, kas attiecas uz sociālā darba izglītības jomas regulējumu un sociālo darbinieku atalgojumu (piem., **Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums, 30.11.2010. MK noteikumi Nr.1075 "Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs", 22.12.2009. MK noteikumi Nr.1651 "Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un to noteikšanas kārtību"**, 26.05.2009. MK noteikumi Nr.484 „Noteikumi par valsts mērķdotāciju apmēru un nosacījumiem sociālo darbinieku amatalgu paaugstināšanai”.), kā arī augstākās izglītības iestāžu sociālā darba izglītības programmu un standartu apraksti, kā arī informācija, kas iegūta, veicot analīzi un sagatavojot starpziņojumu par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanu.

3.solis: Tiks iegūta būtiska informācija pētījuma veikšanai par **valsts un pašvaldību finansiālo nodrošinājumu sociālā darba organizēšanā.**

Šī uzdevuma ietvaros tiks apzināti publiski pieejamie informācijas avoti, ievākta un apkopota detalizēta informācija par valsts un pašvaldību finansiālo nodrošinājumu sociālā darba organizēšanā. Kā datu avoti tiks izmantoti ikgadējie Valsts statistikas pārskatu kopsavilkumi „Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā”, dienestu gada darbības pārskati, gada publiskie pārskati, LM ikgadējie publiskie pārskati, valsts un pašvaldību budžeti, Valsts kases sagatavotie pašvaldību budžeta izpildes pārskati. Tiks izmantota sociālo dienestu darba novērtējumā iegūtā informācija no informācijas pieprasījumiem, kas tiks izsūtīti pašvaldībām, kā arī dienestu vadītāju un sociālo darbinieku interviju rezultātā iegūtā informācija par esošo situāciju pašvaldību finansiālajā nodrošinājumā sociālā darba organizēšanā, problēmām un iespējamajiem risinājumiem.

Nepieciešamības gadījumā tiks pieprasīta papildus informācija no pašvaldību sociālajiem dienestiem, kā arī LM, piemēram, sociālo pakalpojumu sniedzēju, kas saņem finansējumu uz līgumu pamata, atskaites.

4.solis: informācijas analīze. **Sociālā darba jomas tiesiskā regulējuma un institucionālās sistēmas** saturiskās analīzes vienības:

1. Sociālā darba organizācijas tiesiskais regulējums (likumi, MK noteikumi, pašvaldību saistošie noteikumi);
2. Sociālā darba institucionālā sistēma un atbilstības un kompetences sadalījums starp dažādiem pārvaldības līmeņiem:
 - 2.1. Sociālā darba **jomas politikas plānošana**
 - i) valsts līmenī;
 - ii) plānošanas reģionu līmenī;
 - iii) pašvaldību līmenī.
 - 2.2. Sociālā darba jomas **politikas īstenošana** (sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanā)

- iv) valsts (LM un padotības iestāžu) funkcijas un finansējums;
- v) pašvaldību funkcijas un finansējums, prasības pašvaldībām sociālo dienestu darbības nodrošināšanā;
- vi) citi sociālo pakalpojumu sniedzēji (privātie, deleģētie un NVO kā sociālo pakalpojumu sniedzēji)

2.3. Sociālā darba **kvalitātes kontrole, sociālā darba uzraudzība un novērtēšana**

- vii) Institūciju funkcijas un atbildība kvalitātes kontroles veikšanā: prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem;
- viii) Sociālā darba jomas uzraudzība un novērtēšana valsts un pašvaldību līmenī.

3. Sociālā darba izglītības sistēma:

- 3.1. Normatīvais regulējums
- 3.2. Sociālā darba augstākās izglītības (profesionālās, bakalaura, maģistra, doktorantūras) programmu un standartu izvērtējums
- 3.3. Tālākizglītība

Laiks~6.-9.nedēļa pēc līguma parakstīšanas.

5.solis Finanšu analīze.

Pašvaldību sociālā dienesta darbiniekiem ir izšķiroša nozīme lemjot par piemērojamajiem instrumentiem sociālā gadījuma risināšanai. Ja tiek izvēlēts pareizākais instruments, tas efektīvāk risina sociālo gadījumu un, līdz ar to, instrumenta pielietošanas izmaksas ir efektīvāk izlietas.

Saskaņā ar tehnisko specifikāciju Izpildītājs veic valsts un pašvaldību finansiālā nodrošinājumu sociālā darba organizēšanā izvērtējumu, kā arī veic valsts un pašvaldību finansiālā nodrošinājuma efektivitātes novērtējumu. Saskaņā ar tehnisko specifikāciju, minētie izvērtējumi tiek veikti ar mērķi novērtēt, vai pastāvošās finanšu plūsmas sekmē sociālā darba attīstību.

Papildus minētajam tehniskā specifikācija paredz veikt pašvaldību sociālo dienestu sociālā darba veicēju atalgojuma atbilstības novērtējumu.

Nemot vērā augstāk minēto, izpildītājs saskata vairākus uzdevumus attiecībā uz profesionālā sociālā darba finansiālajiem aspektiem:

1. Veikt valsts un pašvaldību finansiālā nodrošinājuma sociālā darba organizēšana pašvaldību sociālajos dienestos izvērtējumu, nolūkā novērtēt tā adekvātumu profesionālā sociālās darba funkciju nodrošināšanā;
2. Veikt valsts un pašvaldību finanšu plūsmu un piešķiršanas nosacījumu analīzi, nolūkā novērtēt cik lielā mērā finanšu vadības mehānismi nodrošina profesionālā sociālā darba attīstību pašvaldību sociālajos dienestos;
3. Veikt valsts un pašvaldību piešķirtā finansējuma izlietojuma efektivitātes izvērtējumu.
4. Veikt pašvaldību sociālo dienestu sociālā darba veicēju atalgojuma atbilstības novērtējumu.

Lai analizētu sociālo pakalpojumu efektivitāti, tiks veikta izmaksu efektivitātes analīze sociālajiem pakalpojumiem, salīdzinot vienādu sociālo pakalpojumu izmaksas uz vienu vienību dažādiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem, korelācijas starp izmaksām un institucionālo sistēmu, kurā sniegts sociālais pakalpojums. Izmantojot Valsts statistikas

pārskatos par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību pilsētā/novadā pieejamo informāciju par sociālajiem pakalpojumiem, tiks salīdzinātas alternatīvās aprūpes un institucionālās aprūpes pakalpojumu (aprūpe mājās, ilgstošie sociālās aprūpes centri vecajiem cilvēkiem, dažādām mērķa grupām paredzētie dienas centri, grupu mājas personām ar garīga rakstura traucējumiem) izmaksas.

Finansiālā nodrošinājuma **adekvātums**. Tiks veikta finansiālā nodrošinājuma adekvātuma makrofiskālā analīze, vērtējot sociālā palīdzības un sociālo pakalpojumu⁹ finansējumu relatīvo īpatsvaru pret IKP uz vienu iedzīvotāju dažādas Eiropas Savienības valstīs un pētot korelācijas starp šo īpatsvaru un sociāli ekonomiskajiem un demogrāfiskajiem rādītājiem, tādiem, kā sabiedrības vecuma struktūra, nabadzības, dzīves ilguma, sabiedrības veselības u.c. rādītājiem, nolūkā konstatēt cik adekvāts ir Latvijā sociālā palīdzības un sociālo pakalpojumu finansējums. Atbilstoši pieejamai informācijai tiks pētīta arī finansiālā nodrošinājuma izmaiņu korelācija ar sociāli ekonomisko un demogrāfisko rādītāju izmaiņām, nolūkā identificēt pozitīvas tendences publiskā finansējuma īpatsvara dinamikā.

Finanšu plūsmu un finanšu piešķiršanas nosacījumi tiks analizēti, lai novērtētu cik lielā mērā finanšu vadībā ir iekļauti pašregulējoši mehānismi, kas nodrošina, ka profesionālais sociālais darbinieks ir motivēts resursu lietderīgā un efektīvā izlietojumā un ir motivēts pašizglītībai un jaunu sociālā darba metožu **attīstībā**. Minētā analīze tiks veikta analizējot normatīvos aktus, kas nosaka valsts un pašvaldību finansējuma piešķiršanas noteikumus un darbinieku atalgojuma politiku. Attiecīgi jautājumi tiks iekļauti sociālo darbinieku aptauju anketās.

Valsts un pašvaldību piešķirtā finansējuma izlietojuma **efektivitātes** izvērtējums tiks veikts vienīgi ar statistiskām metodēm, salīdzinot finansējuma izlietojumu dažādās pašvaldībās. Tiks analizēta sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu instrumentu pielietojuma īpatsvari dažādu pašvaldību sociālajos dienestos atkarībā no attiecīgās pašvaldības sociālo ekonomiskajiem un demogrāfiskajiem rādītājiem, ņemot vērā arī šo rādītāju dinamiku un vērtējot attiecīgās pašvaldības rādītājus relatīvi pret attiecīgajiem vidējiem rādītājiem vai izmaiņu tendencēm valstī¹⁰. Minētā analīzes metode ļaus konstatēt vairāk efektīvās pašvaldības un mazāk efektīvās pašvaldības. Tālāk tiks analizētas šo pašvaldību sociālo dienestu atšķirības, piemēram, tiks pārbaudītas statistiskās hipotēzes par, piemēram, sociālo darbinieku izglītības korelāciju ar piešķirtā finansējuma izlietojuma efektivitāti.

Tiks veikta arī analīze par atšķirībām atalgojumā sociālā darba veicējiem lauku un pilsētu pašvaldību sociālajos dienestos. Tiks veikts **atalgojuma atbilstības novērtējums**, salīdzinot atalgojumu starp sociālā darba pakalpojumu sniedzējiem, ar citiem vispārējās valdības sektorā strādājošo grupām.

⁹ Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu instrumenti šajā analīzē tiks grupēti saskaņā ar Eurostat vispārējās valdības funkciju klasifikāciju sociālās aizsardzības jomā.

¹⁰ Latvijas statistikas pārvaldes apkopo rādītājus republikas pilsētu un rajonu griezumā, līdz ar to analīze par atsevišķām pašvaldībām var būt apgrūtināta un ietvers noteiktus pieņēmumus par rajona rādītāju attiecināšanu uz konkrētu rajonā ietilpstošo pašvaldību.

Tiks salīdzināts arī atalgojums sociālajiem darbiniekiem, kas veic sociālo darbu sociālajā dienestā ar atalgojumu sociālajiem darbiniekiem, kas sniedz sociālos pakalpojumus. Salīdzinājumā tiks iekļauti gadījumi, kad sociālais darbinieks veic sociālos pakalpojumus pašvaldības sociālajos dienestos, valsts iestādēs, privātajās komercsabiedrībās un nevalstiskajās organizācijās. Sociālo darbinieku atlīdzības analīze sociālo pakalpojumu sniegšanā privātajās komercsabiedrībās un nevalstiskajās organizācijās tiks veikta, ja būs pieejama informācija par šo sociālo pakalpojumu sniedzēju algu fondu un pilnas slodzes ekvivalenta darbinieku skaitu. Atalgojuma atbilstības novērtējumā, pēc augstāk minētajiem kritērijiem dos iespēju veikt atalgojuma atbilstības salīdzinājumu nozares līmenī un publiskās pārvaldes nacionālajā līmenī, tādējādi nodrošinot novērtējuma kontekstu, kas nepieciešams rekomendāciju izstrādei.

4.tabula. Uzdevumu, analizējamo vienību, veicamo darbību un izmantoto informācijas avotu kopsavilkums

Analizējamā vienība	Uzdevumi				Informācijas avoti
	Finansiālā nodrošinājuma adekvātums	Finanšu vadības attīstību motivējošie faktori	Finanšu izlietojuma efektivitāte	Atalgojuma atbilstības aspekti	
Latvija salīdzinājumā ar citām ES valstīm	Sociāli ekonomisko, demogrāfisko un vispārējās valdības finanšu rādītāju makrofiskālā analīze				Eurostat dati + starptautiski pētījumi + ES institūciju ziņojumi
Pašvaldību sociālo dienestu darbība			Finanšu plūsmu korelācijas ar sniegtajiem pakalpojumiem un citiem rādītājiem		Sociālo dienestu statistikas pārskati + Latvijas statistikas pārvaldes datu bāze
Pašvaldību sociālā dienesta profesionālā sociālā darba darbinieki salīdzinājumā ar citiem vispārējās valdības sektorā nodarbinātajiem.				Atalgojuma politikas analīze, atalgojuma salīdzinājums starp pašvaldību sociālajiem dienestiem, atalgojuma salīdzinājums ar citiem vispārējās valdības sektorā strādājošajiem, atalgojuma noteikšanas normatīvo aktu analīze.	Sociālo dienestu vadītāju, sociālo darbinieku intervijas + informācijas pieprasījums soc. dienestiem + Sociālo dienestu statistikas pārskati + atalgojuma pētījumi.

				Korelāciju analīze starp atalgojumu un sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu instrumentu īpatsvaru sociālās palīdzības portfelī.	
Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšana pašvaldībās		Pašregulējošu mehānismu identificēšana, kas nodrošina, ka profesionālais sociālais darbinieks ir motivēts resursu lietderīgā un efektīvā izlietojumā un ir motivēts pašizglītībai un jaunu sociālā darba metožu attīstībā.	Identificēt vienādu sociālo pakalpojumu izmaksas uz vienu vienību dažādiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem, noteikt korelācijas starp izmaksām un institucionālo sistēmu, kurā sniegts sociālais pakalpojums		Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanu reglamentējošie normatīvie akti, tai skaitā pašvaldību saistošie noteikumi + Sociālo dienestu vadītāju, sociālo darbinieku intervijas

6. solis: novērtēšana. Šajā solī eksperti, balstoties uz veikto analīzi, veiks secinājumu izstrādi par sociālā darba organizācijas institucionālās sistēmas darbības efektivitāti un lietderību, sniegs cēloņsakarību skaidrojumu, īpaši koncentrējoties uz sistēmas finansēšanas shēmu. Tiks veikti secinājumi par iespējām nodrošināt jomas pašorganizāciju un kvalitātes kontroli. Eksperti piedāvās iespējamus uzlabojumus institucionālās struktūras (t.sk. kompetenču un atbildības sadalījuma) un jomu regulējošo normatīvu pilnveidošanai un darbības efektivizēšanai, ietverot ieguldījumu un ieguvumu novērtējumu un norādot ietekmi, kas tiks sasniegta.

7. solis: ziņojuma izstrāde. Tiks izstrādāts starpziņojums par sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējumu. Ziņojums tiks iesniegts Pasūtītājam, veikti nepieciešamie precizējumi, papildinājumi un skaidrojumi. Pēc nepieciešamo komentāru iestrādes Pasūtītājam tiks iesniegts precizēts ziņojums un atbildes uz komentāriem.

Detalizēta šī starpziņojuma struktūra tiks izstrādāta pēc sociālo dienestu darba novērtējuma veikšanas, kā arī fokusgrupas norises par sociālā darba kvalitātes pilnveidošanas iespējām, jo šajos izvērtējuma veikšanas posmos tiks identificēti detalizētāki jautājumi, kuri tiks analizēti starpziņojumā „Sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējums”.

3.4. Gala ziņojums un rekomendācijas profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai

DARBA IZPILDES PLĀNS

Balstoties uz veikto analīzi par esošo situāciju dienestu sociālajā darbā 2010./2011.gadā, analīzi par iespējamiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai, kā veikto sociālā darba Latvijā tiesiskā regulējuma, institucionālās sistēmas un finanšu plūsmas izvērtējumu, eksperti izstrādās rekomendācijas profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai.

Rekomendācijas ietvers nepieciešamās izmaiņas profesionāla sociālā darba attīstībai tiesiskajā vidē, institucionālajā sistēmā, finanšu plūsmas organizācijā, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nozarē, izglītības nozarē sociālā darba jomā, pašvaldību un reģionālajā līmenī un citas pētījuma gaitā identificētos rīcības virzienus un nepieciešamos pasākumus mērķu un rezultātu sasniegšanai, ietverot katra pasākuma izmaksu un ieguvumu analīzi, t.sk. ietekmes novērtējumu uz valsts un pašvaldības budžetiem.

Rekomendācijās tiks īpaši analizēti nosacījumi, kas jāņem vērā, lai nodrošinātu vienmērīgu sociālā darba attīstību visā valstī, ievērojot atšķirības pilsētu un lauku teritorijās.

Rekomendāciju daļā Izpildītājs izstrādās konkrētu darbības plānu profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai 7 gadu periodā, ietverot uzdevumus, termiņus un atbildīgos, iesaistītās organizācijas, nepieciešamo finansējumu un tā avotus.

1. solis: Rekomendāciju izstrāde. Rekomendāciju izstrāde sāksies līdz ar secinājumu noformulēšanu par perspektīvākajiem atbalsta virzieniem sociālā darba kvalitātes pilnveidošanai.

2. solis Rekomendāciju apspriešana. Piedāvātās rekomendācijas un 7 darbības plāns profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai tiks apspriests ar Pasūtītāju, kā arī citām iesaistītājām institūcijām. Organizācijas, ar kurām veicama dokumenta apspriešana, tiks saskaņotas ar Pasūtītāju.

3. solis Gala ziņojuma sagatavošana par profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanu. Gala ziņojuma struktūra tiks izstrādāta pēc iepriekšminēto starpziņojumu iesniegšanas un saskaņošanas ar Pasūtītāju. Struktūra tiks saskaņota ar Pasūtītāju pirms Gala ziņojuma iesniegšanas. Gala ziņojums ietvers rekomendācijas par nepieciešamajām izmaiņām profesionāla sociālā darba attīstībai un konkrētu darbības plānu profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai 7 gadu periodā, ietverot uzdevumus, termiņus un atbildīgos, iesaistītās organizācijas, nepieciešamo finansējumu un tā avotus.

4. solis Gala ziņojuma saskaņošana. Ziņojums tiks iesniegts Pasūtītājam, veikti nepieciešamie precizējumi, papildinājumu un skaidrojumu. Pēc nepieciešamo komentāru iestrādes Pasūtītājam tiks iesniegts precizēts ziņojums un atbildes uz komentāriem.

3.5. Rekomendāciju rīcības plāna struktūra

5.tabula Rīcības plāna struktūra

Identificētā problēma:				
Mērķis:				
Rīcības virziens mērķa sasniegšanai:¹¹				
Rezultāts:				
Uzdevumi un pasākumi izvirzītā mērķa sasniegšanai:	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Nepieciešamais finansējums un avoti

4.LAIKA GRAFIKS

Skat. pievienoto Excel dokumentu

¹¹ Ja nepieciešams, norādīt vairākus rīcības virzienus konkrētā mērķa sasniegšanai. Katram rīcības virzienam ir jānorāda uzdevumi un pasākumi mērķa sasniegšanai

			1.mēn.				2.mēn.				3.mēn.				4.mēn.				5.mēn.				6.mēn.			
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	24.	25.
Nr.	Aktivitātes	Ilgums	20.01.	27.02.	05.03.	12.03.	19.03.	26.03.	02.04.	09.04.	16.04.	23.04.	30.04.	07.05.	14.05.	21.05.	28.05.	04.06.	11.06.	18.06.	25.06.	02.07.	09.07.	16.07.	23.07.	30.07.
1.	Metodoloģijas izstrāde	4 ned																								
1.1.	Metodoloģijas izstrāde	2 ned																								
1.2.	Metodoloģijas saskaņošana	2 ned			05.																					
2.	Dienestu sociālā darba pakalpojumu izvērtējums	12 ned																								
2.1.	Izslases veidošana	1 ned																								
2.2.	Atbalsta vēst.sagat.	1 ned																								
2.3.	Izlasē iekļauto institūciju kontaktēšana	2 ned																								
2.4.	Interviju veikšana	6 ned																								
2.5.	Datu analīze	3 ned																								
2.6.	Novērtēšana, ziņojuma izstrāde	4 ned																								
2.7.	Starpziņojuma saskaņošana	2 ned															28.									
3.	Analīze par soc.darba kvalitātes pilnveidoš.iespējām	14 ned																								
3.1.	Informācijas iegūšana	7 ned																								
3.2.	Fokusgrupa	2 reizes																								
3.3.	Informāc.analīze	5 ned																								
3.4.	Novērtēšana, ziņojuma izstrāde	4 ned																								
3.5.	Starpziņojuma saskaņošana	2 ned																11.								
4.	Soc.darba Latvijā tiesiskās, instituc. sistēmas un finanšu plūsmas izvērtēj.	16 ned																								
4.1.	Informācijas iegūšana .	7 ned																								
4.2.	Informācijas analīze	4 ned																								
4.3.	Novērtēšana, ziņojuma izstrāde	5 ned																								
4.4.	Starpziņojuma saskaņošana	2 ned																			25.					
5.	Gala ziņojuma un rekomendāciju izstrāde	7 ned																								
5.1.	Rekomendāciju izstrāde	5 ned																								
5.2.	Rekomendāciju apspriešana	1 ned																								
5.3.	Gala ziņojuma sagatavošana	2 ned																								
5.4.	Gala ziņojuma saskaņošana	2 ned																								

PIELIKUMI

1.pielikums

Pašvaldību sociālā dienesta vadītāja interviju jautājumu saraksts.

Sociālā darba attīstības novērtējums kopumā

1. Novērtējot sociālā darba attīstību Latvijā pēdējos trijos gados (2009.-2011.gads), kādas lietas noteiktās jomās Jūs vērtējat pozitīvi, kādas negatīvi

Jomas	Pozitīvi vērtēju	Negatīvi vērtēju
Likumdošanas un normatīvo aktu joma		
Sociālā darba izglītība		
Sadarbība ar citām organizācijām		
Finansējums		
Sociālā darba un sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas joma		
Sociālā darba un sociālo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas joma		
Sociālā darba rezultātu plānošanas un novērtēšanas joma		
Cita (precizēt kāda)		

Autonomija

2. Vai pēdējo trīs gadu laikā sociālā dienesta autonomija lēmumu pieņemšanā un sociālajam dienestam deleģēto funkciju veikšanā Jūsu pašvaldībā ir:

a) Pieaugusi b. Nav mainījies c. Samazinājies d. Grūti pateikt

3. Ja ir bijušas izmaiņas, kas tās ir ietekmējis, un kā Jūs tās vērtējat?

4. Lūdzu pamatojiet Jūsu sociālā dienesta juridiskā statusa izvēli (kāpēc ir izvēlēts pašvaldības aģentūras vai kāds cits juridiskais statuss? Kādas priekšrocības tas sniedz)?

5. Kurš no zemāk minētajiem sociālā dienesta darbības modeļiem ir visatbilstošākais Jūsu dienesta darbības modelim?

	Modelis	Jā	Piezīmes
a.	Divlīmeņu metodiskā vadība (<i>Labklājības departaments+soc.dienest(-i)</i>)		
b.	Sociālajam dienestam ir teritoriālie (atbalsta) punkti		Cik darbinieku % no dienesta darbinieku skaita?
c.	Pašvaldība pērk sociālā darba pakalpojumu no cita sociālā pakalpojuma sniedzēja		Kādas ir priekšrocības pakalpojuma pirkšanai?
d.	Sociālie pakalpojumi kā sociālā dienesta struktūrvienība		

Sociālā dienesta darba plānošana

6. Kādi darba plānošanas pasākumi tiek praktizēti Jūsu sociālajā dienestā? (atzīmējiet ar krustiņu izvēlēto atbilžu variantus)

			Komentāri
a.	Ilgtermiņa plānošana (ir izstrādāta stratēģija, kurā ir noteikti mērķi vidējam termiņam 3-5 gadi)		Lūdzu nosauciet ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenta nosaukumu
b.	Īstermiņa plānošana(plānošana notiek gadskārtējā budžeta ietvaros)		
c.	Regulāras tikšanās ar citu struktūrvienību vadītājiem		Cik bieži notiek tikšanās?
d.	Sociālajā dienestā ir skaidri noteikti procesi, izstrādātas procedūras		
e.	Darbinieku noslodze tiek rūpīgi plānota		
f.	Regulāri tiek veikta darbinieku novērtēšana		
g.	Plānošanā tiek izmantoti speciāli IT rīki (programmas, datu bāzes)		Kādi?

7. Vai Jūsu dienests ir iesaistīts sociālo pakalpojumu jomas attīstības plānošanā reģionālā līmenī?

8. Kā tas ietekmē(-s) Jūsu darbu?

9. Kādus kritērijus Jūs izmantojiet, vērtējot sociālo darbinieku noslodzi? a.apkalpoto cilvēku skaits b.lietu (gadījumu skaits) c.patērēto cilvēkstundu skaits klientam d. cits variants

Funkcijas

10. Vai sociālā dienesta funkciju (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto + pašvaldības un citu institūciju deleģēto) apjoms pēdējos trijos gados ir:

- Pieaudzis*
- Saglabājies tāds pats kā iepriekš*
- Samazinājies*
- Grūti pateikt*

11. 1.Daudziem sociālajiem dienestiem pēdējo gadu laikā klāt nākušas jaunas funkcijas. Lūdzu, atzīmējiet, vai Jūsu dienests pēdējo gadu laikā ir veicis/veic zemāk minētās funkcijas (skat. atbilžu variantus zemāk tabulā pie 11.1.).

11.2. Cik lielā mērā tas ietekmē Sociālā dienesta darbu? (skat. atbilžu variantus zemāk tabulā pie 11.2.)

		11.1.			11.2.			
		Jā	Nē	Kurš soc. dienesta darbinieks veic funkciju	Labvēlīgi ietekmē sociālā darba kvalitāti dienestā	Būtiski neietekmē	Nelabvēlīgi ietekmē sociālā darba kvalitāti dienestā	Grūti pateikt
a.	Darba ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem koordinēšana							
b.	Bezpiederīgo personu apbedīšanas organizēšana							
c.	Algoto pagaidu darbu koordinēšana pašvaldībā							
d.	Izglītības pārvaldes uzdevumā izglītojamo apsekošana dzīvesvietā, ja izglītojamais nav reģistrēts izglītības iestāžu sarakstos un iegūto datu apkopošana							
e.	Transporta organizēšana (nodrošināšana) klienta nokļūšanai no veselības aprūpes institūcijas dzīvesvietā vai citā veselības aprūpes institūcijā							
f.	Samaksas par ārpusģimenes aprūpes pakalpojuma piemērošana un parādu piedziņas organizēšana							
g.	Atbilstības novērtēšana veselības aprūpes pakalpojumu atvieglojumu saņemšanai							
h.	Citi							

12. Cik minēto funkciju veikšana paņem% no sociālā dienesta kopējā darba?

13. Vai par pašvaldības deleģētajām funkcijām sociālajam dienestam ir notikušas sarunas ar pašvaldības vadību par šo funkciju/pienākumu deleģēšanu citām pašvaldības institūcijām, kāda ir bijusi pašvaldības atbilde un rezultāti ?

14. Lūdzu novērtējiet, kādus sociālā dienesta darbības virzienus, Jūsaprāt, vajadzētu samazināt vai palielināt

Darbības virzieni	Ar šo darbības virzienu nestrādājam	Palielināt	Saglabāt esošajā apjomā	Samazināt	Komentāri
Sociālais darbs ar ģimenēm un bērniem					
Sociālais darbs ar pusaudžiem, jauniešiem					
Darbs ar pilngadīgām personām					
Sociālais darbs ar atkarīgajiem					
Sociālais darbs ar personām ar funkcionālajiem traucējumiem					
Sociālais darbs ar ilgstošiem sociālās palīdzības saņēmējiem					
Sociālais darbs ar pirmspensijas, pensijas vecuma personām					
Preventīvais sociālais darbs					
Sociālās aprūpes pakalpojumi					
Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi					
Darbs ar kopienu					
Grupu darbs (pašpalīdzības grupas, darba grupas u.c.)					
Sociālā palīdzība					
Citi (minēt kādus)					

Budžets

15. Pēc kādiem kritērijiem Jūs plānojat pieprasījumu pašvaldībai gadskārtējā budžetā?

16. Kā Jūs plānojat dienesta budžeta proporcionālo sadalījumu konkrētiem mērķiem?

17. Cik brīvi Jūs to variet darīt?

18. Ja Jums būtu pilnīga rīcības brīvība, ko ar sociālajam dienestam pieejamajiem finanšu resursiem varētu darīt labāk?

19. Kā Jūsu pašvaldībā tiek nodrošināta apstiprinātā sociālā budžeta un izvirzīto mērķu uzraudzība?

Atalgojums

20. Kāda ir Jūsu dienesta sociālo darbinieku atalgojuma aprēķināšanas sistēma?

21. Kādi kritēriji tiek pielietoti?

a. Ieņemamais amats b. Izglītības līmenis c. Darba stāžs d. Specializācija darbā ar noteiktām klientu grupām e. Cits variants (minēt kāds)

22. Vai atalgojums tiek pārskatīts – cik bieži, kādos gadījumos?

23. Vai Jūs vēlētos, ka pašvaldību sociālajos dienestos tiek ieviesta vienota atalgojuma sistēma sociālajiem darbiniekiem? (MK noteikumi, kas noteiks atalgojuma robežas un vienotus kritērijus atalgojumu noteikšanai sociālajiem darbiniekiem)

Dienesta cilvēkresursi (darbinieki)

24. Cik vēl darbinieku Jums vajadzīgs, lai tiktu galā ar esošo darba apjomu?
_____ (skaits)

25. Kādas zināšanas un prasmes nepieciešams uzlabot/apgūt Jūsu dienesta darbiniekiem, lai kvalitatīvi veiktu savus uzdevumus?

26. Kādas papildus zināšanas un prasmes vēlētos apgūt Jūs kā dienesta vadītājs?

27. Vai un kā Jūs plānojat savu darbinieku apmācību, profesionālo pilnveidi ?

28. Vai Jūsu dienestā ir noteikta sociālo darbinieku specializācija darbā ar noteiktām klientu grupām?

a. Jā b. Nē

Ja atbild „jā”, tad ar kādām?

29. Ar kādām klientu grupām, problēmām strādā soc. darbinieki Jūsu sociālajā dienestā ikdienā pēdējo trīs gadu laikā?

<i>Klientu grupa</i>	<i>Problēmas</i>

30. Vai pēdējā gada laikā Jūs savā praksē sastopaties ar jaunām problēmām un klientu grupām? Nosauciet tās. Kā tas ietekmē dienesta darbu?

<i>Klientu grupa</i>	<i>Jā</i>	<i>Nē</i>	<i>Ja jā, tad kāds ir šīs klientu grupas vislielākās problēmas?</i>
<i>Bēgļi</i>			
<i>Patvēruma meklētāji</i>			
<i>Pirmspensijas vecuma cilvēki</i>			
<i>jaunieši</i>			
<i>Bezpajumnieki</i>			
<i>Romi</i>			
<i>Atkarīgie</i>			
<i>Ģimenes ar bērniem</i>			
<i>Vardarbībā cietušie</i>			
<i>Varmākas</i>			
<i>Ilgstošie bezdarbnieki</i>			
<i>Cilvēktirdzniecības upuri</i>			
<i>Citi</i>			

31. Vai dienests strādā ar sociālo problēmu risināšanu kopienas līmenī? Ja jā, kā tas tiek darīts? Kādas problēmas tiek risinātas?

32. Kā Jūs vērtējat Jūsu dienesta pieejamību klientiem?

Pašvaldības vadības attieksme

33. Kā Jūs vērtējat pašvaldības vadības attieksmi pret sociālā dienesta darbu?

- Tā vienmēr ir bijusi ieinteresēta un tai ir izpratne, nejūtamies apdalīti*
- Tai nav izpratnes par sociālā dienesta darbu un attieksme nav labvēlīga*
- Attieksme ir veidojusies vairāku gadu garumā, mēs esam sevi pierādījuši un mūs respektē*
- Pašvaldības vadības attieksmei nav nozīmes, tā būtiski neietekmē dienesta darbu*
- Cits variants (lūdzu precizēt)_____*

Izglītības sistēma

34. Kā Jūs kopumā vērtējat sociālā darba studiju programmu absolventu sagatavotību sociālā darba praksei?

- a. *Ļoti labi* b. *Labi* c. *Viduvēja* d. *Slikta*
e. *Ļoti slikta* d. *Grūti pateikt*

Ja sniegta atbilde „d” vai „e”, **35. Lūdz precizējiet, kādas zināšanas, prasmes absolventiem visvairāk pietrūkst sociālā darba praksei?**

36. Vai pastāv būtiskas atšķirības starp dažādām studiju programmām, kuras ir beiguši absolventi, kas strādā Jūsu dienestā?

- a. *Jā* b. *Nē* c. *Grūti pateikt*

37. Miniet, Jūsprāt, galvenās problēmas pašreizējā sociālā darba izglītības jomā, to kvalitātē (pieejamība, piedāvājums, utt.)

Augstākās izglītības jomā
Tālāk izglītības jomā

Sadarbība

38. Kāda veida sadarbības formas Jūsu dienests visbiežāk izmanto (grupu darbs, telefoniski, u.c.)?

39. Lūdzu nosaukt trīs Jūsu dienesta sadarbības partnerus, ar kuriem dienestam ir izveidojusies visveiksmīgākā sadarbība dienesta klientu problēmu risināšanā. (Iespējamās sadarbības iestādes – bāriņtiesa, valsts/pašvaldības policija, ārstniecības iestādes, probācijas dienests, izglītības iestādes, NVA, NVO u.c.)

	Sadarbības partneris	Kāda veida sadarbība notiek	Kurš sadarbībā ir vadošais partneris Izmānīts
1.			
2.			
3.			

40. Lūdzu nosaukt trīs dienesta sadarbības partnerus, ar kuriem sadarbība ir problemātiska, Kāpēc tā ir problemātiska?

	Sadarbības partneris	Kāda veida problēmas sadarbībā pastāv	Komentāri kādas izmaiņas sadarbības organizēšana vajadzētu veikt
1.			
2.			
3.			

41. Kādas izmaiņas starpinstitucionālās sadarbības organizēšanā, Jūsaprāt, ir nepieciešams veikt, lai nodrošinātu profesionālu sociālo darbu ar klientiem?

Dienesta darba uzraudzība un novērtēšana

42. Vai un kā Jūs savā dienestā veiciet dienesta darba rezultātu un darbinieku sasniegumu novērtēšanu? Ja jā, cik bieži? Kāda ir novērtēšanas ietekme?

43. Kādā veidā un ar kādiem instrumentiem Jūs nodrošiniet sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības rezultātu analīzi un novērtēšanu?

44. Vai un cik bieži Jūs informējat pašvaldības vadītāju, deputātus, iedzīvotājus par sociālā dienesta darba rezultātiem, grūtībām, jaunām iniciatīvām?

45. Vai un kādā veidā Jūs saņemat atgriezenisko saiti no saviem klientiem?

46. Vai Jūs savā pašvaldībā veiciet klientu apmierinātības ar sociālo darbu dienestā mērījumus? Kā tas notiek, cik bieži un kā tas tiek izmantots sociālā dienesta darbā?

47. Ko Jūs sagaidiet no kvalitatīvi veikta sociālā darba?

Metodiskais atbalsts

48. Kas Jums sniedz metodisko atbalstu sociālā dienesta darba organizēšanai, sociālās aizsardzības sistēmas veidošanai un nodrošināšanai pašvaldībā?

49. Ko Jūs sagaidiet no ārējā metodiskā atbalsta un kam tas būtu jāsniedz?

50. Kā Jūs vērtējat sociālo darbinieku profesionālo asociāciju/biedrību atbalstu sociālā darba attīstības organizēšanai, sociālās aizsardzības sistēmas veidošanai un nodrošināšanai pašvaldībā? Vai esiet to izmantojis?

51. Kādi, Jūsaprāt, būtu jābūt plānošanas reģionu lomai profesionāla sociālā darba attīstības veicināšanai reģiona pašvaldībās?

Demogrāfiskie dati

Vecums

Iegūtā izglītība (pabeigšanas gads, grāds, skola)

Darba stāžs sociālā darba jomā (0-1 gadi; 2-5; 6-10; 10 un vairāk)

Darba stāžs konkrētajā soc. dienestā

Darba stāžs sociālā dienesta vadītāja amatā

Pašvaldību sociālā dienesta sociālā darbinieka intervijas jautājumu saraksts

Sociālā darba organizācija un plānošana iestādē

1. Vai Jums ir amata apraksts?

a) Jā b) Nē c) Nezinu

2. Kurš veic darbu plānošanu jūsu darba uzdevumiem?

- a) Pats
 b) Nodaļas vadītājs; dienesta vadītājs
 c) Pats sociālais darbinieks, saskaņojot ar tiešo vadītāju
 d) Netiek plānots, izņemot tikšanās laiku ar klientu

3. Kādi, Jūsaprāt, ir Sociālā dienesta darbības mērķi?**4. Mani darba pienākumi tiek reglamentēti ar iekšējiem normatīvajiem aktiem, procedūrām**

a) Jā b) Nē c) Nezinu

5. Lūdzu, novērtējiet sekojošus apgalvojumus:

	Vienmēr	Vairumā gadījumu	Reti	Nekad	Grūti pateikt
Es tieku iesaistīts Sociālā dienesta mērķu un darba plānošanā					
Man ir saprotami mani darba uzdevumi					
Man uzdotos darbus es varu paveikt noteiktajos termiņos					
Darba izpildei nepieciešamā informācija ir pietiekama					

6. Kā noris Jūsu ikdienas darba plānošana Sociālajā dienestā?

a) ir skaidra plānošanas sistēma (sanāksmes, padarītā izvērtējums, utml.);

b) darba ir daudz un darbinieku maz, tā kā plānošanai neatliek laika

c) cits variants _____

Gadījuma vadīšana

7. Kā sociālajā dienestā notiek sociālā gadījuma vadīšanas process:

7.1. Gadījuma vadīšana ir sociālā darbinieka atbildība - darbinieks definē sociālo problēmu, sastāda intervences plānu un realizē to, veic iejaukšanās novērtējumu

- a) vienmēr
 b) pārsvarā
 c) dažreiz
 d) nekad

7.2. Sarežģītākie gadījumi tiek izskatīti sociālā dienesta profesionāļu lokā, koleģiāli tiek definēta problēma, sastādīts intervences plāns un tas realizēts, koleģiāli tiek veikts iejaukšanās novērtējums:

- a) vienmēr
- b) pārsvarā
- c) dažreiz
- d) nekad

7.3. Gadījumu izskatīšanai tiek piesaistīti pārstāvji no citām institūcijām:

- a) vienmēr
- b) pārsvarā
- c) dažreiz
- d) nekad

8. Kas ir kvalitatīva sociālā gadījuma vadīšanas kritēriji?

9. Vai sociālajā dienestā notiek sociālā gadījuma vadīšanas procesa izvērtēšana, kļūdu analīze? Ja notiek – kas to veic, cik bieži, cik procentuāli (pret kopējo skaitu) gadījumi tiek vērtēt, kādi rezultāti, cik veiksmīga ir kļūdu analīze tālākā sociālā darba procesa sociālajā dienestā?

10. Vai Jūs apmierina darba apstākļi? Lūdzu novērtēties sekojošus apgalvojumus:

	Piekrītu	Nepiekrītu	Grūti pateikt
Man ir norobežota darba vieta sarunai ar klientu			
Man ir pieejams:			
dators			
printeris			
kopētājs			
telefons			
internets			
Man ir pieejams transports klientu dzīvesvietu apsekošanai un citu darba pienākumu veikšanai			
Darba devējs nodrošina manu aizsardzību pret darba vides riskiem (veselības un dzīvības apdraudēšana, individuālie darba aizsardzības līdzekļi (drošības poga, baloniņi suņu atgaiņāšanai u.c.)			

11. Kas Jums pietrūkst sava darba veikšanai?

12. Atbalsts, kuru saņemtat no sava tiešā vadītāja:

- a) Ir profesionāls un ļoti svarīgs
- b) Ne vienmēr tas ir pietiekošs
- c) Neesmu to sajutis/-usi

13. Kā Jūs vērtējat jomas, kurās no sava vadītāja saņemat atbalstu:

	Izcili	Labi	Vidēji	Vāji	Nemaz
<i>Darba plānošana</i>					
<i>Komandas gara uzturēšana kolektīvā</i>					
<i>Mana padarītā adekvāts novērtējums</i>					
<i>Dienesta interešu pārstāvēšana augstākai vadībai</i>					
<i>Cilvēciskā sapratne</i>					
<i>Profesionālā pilnveide (apmācības, izaugšme)</i>					
<i>Metodisks atbalsts</i>					
<i>Cits (minēt, kāds)</i>					

Profesionālā pilnveide, zināšanas un prasmes

14. Vai 2011.gadā esat apmeklējis/-usi kursus, seminārus, apmācības, kas saistītas ar profesionālo pilnveidi?

- a) Jā, norādīt, kādus _____
b) Nē

15. Ja atbilde „Jā”, vai pašvaldība apmaksāja šīs apmācības?

- a) Jā, pilnībā b) Jā, daļēji c) Nē, sedzu tās no personīgajiem līdzekļiem
d) Citi finansēšanas avoti (projekti??)

16. Ja atbilde „Jā”, kā Jūs novērtējat ieguvumu no pēdējām apmācībām, kursiem? a) Profesionālā ziņā ļoti vērtīgi b) Lieki notērēts laiks, esmu vilies/-usies

- c) Tā vienkārši ir/bija laba atslodze no ikdienas darba d) Grūti pateikt

17. Vai Jūs izjūtiēt kādu zināšanu un/vai prasmju trūkumu ikdienas darbā ar dienesta klientiem? Ja jā, kādas zināšanas/prasmes Jums pietrūkst? Ar kādām klientu grupām?

- a) Zināšanas un prasmes, kas pietrūkst
b) Klientu grupas....

Noslodze, pārslodze un izdegšana

18. Ar kādām klientu grupām Jūs strādājat?

19. Lūdzu norādiet savas darba noslodzes proporcionālo sadalījumu %-tos atbilstoši funkcijām:

Mērķa grupa	Sociālās palīdzības klienti	Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem	Sociālais darbs ar pieaugušām personām	Sociālo pakalpojumu organizēšana
Lietu skaits				
% sadalījums				

20. Lūdzu norādiet vidējo patērēto laiku vienam gadījumam atbilstoši veicamā darba veidiem (patērētais laiks – min vai h):

Darbs	Darbs ar klientu	Kontaktēšanas ar citam institūcijām, lai risinātu klienta problēmu	Informācijas meklēšana datu bāzēs	Darbs ar dokumentiem, to noformēšana	Apsekošana mājās	Laiks kopā
Sociālās palīdzības organizēšana						
Sociālais darbs						
Sociālā pakalpojuma organizēšana						

21. Kāds ir vidējais apkalpoto klientu skaits mēnesī?

23. Vai darbam ar klientu ir noteikts laika limits?

a) jā b) nē

Ja jā -

24. cik liels? (biežums, ilgums, u.c.) - _____

25. vai Jūs tajā iekļaujaties? -

26. Cik ilgs laiks būtu nepieciešams darbam ar klientu (vienai tikšanās reizei) ?

27. Vai Jūs savā ikdienas darbā izjūtat pārslodzi?

a) Jā, regulāri. Nosauciet iemeslu _____

b) Dažreiz c) Reti d) Nekad

28. Kādi pasākumi, Jūsaprāt, varētu atvieglot sociālā dienesta darbinieku darbu un mazināt pārslodzi? Cik bieži? Kas to nodrošinātu?

29. Vai Jūs pagājušajā gadā esat saņēmis supervīziju?

a) Jā b) Nē

Ja atbilde „Nē”, miniet iemeslus

30. kāda?

a) grupas b) individuālā c) grupas un individuālā

31. Kā Jūs novērtējat ieguvumu no supervīzijas?

a) Profesionālā ziņā ļoti vērtīgi b) Lieki notērēts laiks, esmu vīlies/-usies
c) Tā vienkārši ir/bija laba atslodze no ikdienas darba d) Grūti pateikt

32. Vai Jūs apmierina supervīziju kvalitāte?

a) jā b) nē. Ja nē, tad kas neapmierina?

33. supervīziju regularitāte:

33.1. cik bieži pagājušā gada laikā Jūs saņēmt supervīziju? -

33.2. . cik bieži supervīzija būtu nepieciešama?

Atalgojums

34. Vai Jūsu iestādes atalgojuma politika Jums ir skaidra un saprotama?

a) Jā, pilnībā b) Daļēji c) Nekas nav skaidrs d) Grūti pateikt

35. Kādam, Jūsaprāt, būtu jābūt adekvātam un motivējošam sociālajā dienestā strādājoša sociālā darbinieka atalgojumam? (Lūdzu nosauciet vēlamā atalgojuma summu „uz rokas”)

36. Vai uzskatāt, ka darba samaksa sociālajiem darbiniekiem pašvaldības sociālajos dienestos ir atkarīga no tā, cik bagāta ir pašvaldība?

Ja tā ir, vai variet minēt konkrētus Jums zināmus faktus, kas to pierāda?

37. Vai ir nepieciešams ieviest vienotu darba samaksas sistēmu sociālajiem darbiniekiem pašvaldību sociālajos dienestos?

Aktualitātes

38. Vai pēdējo pāris gadu laikā Jūs savā praksē sastopaties ar jaunām problēmām un klientu grupām. Nosauciet tās:

a) Klientu grupa:

b) Problēmas:

Reformas

39. Domājot par sociālā darba turpmāko attīstību, profesionāļu un politiķu vidū ir izskanējuši dažādi reformu priekšlikumi. Zemāk ir uzskaitīti biežāk pieminētie. Lūdzu novērtējiet to aktualitāti 5 ballu skalā, kur 1 - visperspektīvākais, pilnībā atbalstu, 5-galīgi neperspektīvs, pilnībā noraidu:

		1- visperspektīvā kais, pilnībā atbalstu		3	5-galīgi neperspektīvs, pilnībā noraidu		Grūti pateikt
		1	2		4	5	
a.	Sociālo darbinieku sertifikācijas ieviešana						
b.	Sociālā darba specializāciju ieviešana						
c.	Konsultatīvā atbalsta (supervīziju) nodrošināšana						
d.	Vienotu programmu/metodiku ieviešana darbam ar konkrētām klientu grupām (atkarīgie, ilgstošie sociālās palīdzības saņēmēji, pusaudži, jaunieši u.c.) pašvaldību sociālajos dienestos						
e.	Veikt sociālo dienestu vadības kvalitātes novērtēšanu un pilnveidot vadības kvalitāti, izmantojot kvalitātes vadības metodes						
f.	Atalgojuma sasaiste ar kvalifikācijas līmeni un sociālā darbinieka darba rezultātiem						
g.	Vienotas sociālo darbinieku atalgojuma sistēmas ieviešana pašvaldību sociālajos dienestos						
h.	Noslodzes kritēriju maiņa, nosakot noteiktu sociālo gadījumu skaitu 1 sociālajam darbiniekam (nevis 1:1000 iedzīvotājiem)						
i.	Sociālās palīdzības organizatora kā atsevišķas profesijas likvidēšana						
j.	Sociālā rehabilitētāja kā atsevišķas profesijas likvidēšana						
k.	Sniegt valsts finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
l.	Sniegt pašvaldības finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
m.	Sniegt valsts finansiālu atbalstu tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
n.	Sniegt pašvaldības finansiālu atbalstu tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
o.	Veidot reģionālos metodiskās vadības centrus sociālajiem darbiniekiem						
p.	Visos dienestos ieviest vienotu sociālā darba rezultātu novērtēšanas sistēmu (t.sk. metodikas izstrāde)						
r.	Cits						

44. Kāds ir Jūsu izvēles pamatojums par visperspektīvākajiem reformu virzieniem (atbildes „1” un „2”)?

45. Kāds ir Jūsu izvēles pamatojums par visneperspektīvākajiem reformu virzieniem (atbildes „5”)?

Sociālā darba izglītība Latvijā

46. Ja jūs nesen (pēdējo trīs gadu laikā) esat ieguvis otrā līmeņa augstāko profesionālo izglītību sociālajā darbā vai arī turpināt to apgūt, lūdzu, raksturojiet, vai Jūsaprāt piedāvātās apmācību programmas sagatavo Jūs praktisko pienākumu veikšanai? Vai iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas ir pietiekamas? Vai un kas, Jūsaprāt, būtu jāmaina apmācību programmu saturā un metodikā?

47. Vai Jūs šobrīd izjūti nepieciešamību paaugstināt savu kvalifikāciju?

a) Jā b) Nē c) Nezinu

48. Ja atbilde ir „Jā”, vai varat precizēt tēmu un apmācību forma

Tēma _____

Apmācību forma (pasvītrot atbilstošo) - tālākizglītība (kursi, semināri), augstākā izglītība (profesionālā, maģistratūra, bakalaurs, doktorantūra)

49. Ja Jūs jau tagad vēlētos paaugstināt savu kvalifikāciju, kas jūs atturētu:

		Piekrītu	Nepiekrītu	Grūti pateikt
a.	Finanšu resursu trūkums			
b.	Kvalitatīvu apmācību programmu piedāvājums (atbilstoši manām vajadzībām)			
c.	Laika trūkums			
d.	Darba devēja/vietas iebildumi			
e.	Apmācību pieejamība (atrodas tālu no dzīves vietas, grūtības apvienot ar darbu)			
f.	Motivācijas trūkums			
g.	Mani nekas neatturētu			

Esošie šķēršļi sociālā darba praksei

50. Kas Jūs visvairāk traucē veikt pilnvērtīgu un kvalitatīvu sociālo darbu Jūsu dienestā?

(var prasīt piemērus un gadījumus, kurus vēlāk var izmantot piemēru ilustrācijai)

a) Normatīvie šķēršļi. Miniet, kādi _____

b) Pietrūkst zināšanas kādās konkrētās jomās

c) Atbalsta trūkums no vadības puses

d) Problēmas starpinstitucionālās sadarbības jomā

e) Citu, ne sociālā darba funkciju veikšana

f) Cits _____

Sociālais darbs: profesijas brīvība

51. Kā Jūs izjūtieta sava darba praksi? Cik lielā mērā Jūs esat brīvs ietekmēt sociālā darba procesu un, cik lielā mērā tas ir atkarīgs no normatīvā regulējuma?

Lūdzu atzīmējiet skalā nr...no 1 līdz 10 kā izjūtieta pašreizējo situāciju un skalā nr... vēlamā situāciju.

Pašreizējā situācija

1. Es jūtos pilnīgi brīvs/a,
viss atkarīgs no mana lēmuma

5. Es jūtos daļēji brīvs/a

10. Visu nosaka stingrs normatīvais
regulējums, man nav nekādas brīvības

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Vēlamā situācija

1. Es jūtos pilnīgi brīvs/a,
viss atkarīgs no mana lēmuma

5. Es jūtos daļēji brīvs/a

10. Visu nosaka stingrs normatīvais
regulējums, man nav nekādas brīvības

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Funkcijas

52. Vai ir kādas funkcijas, pienākumi, kuras, Jūsuprāt, pašvaldību sociālā dienesta sociālajam darbiniekam nebūtu jāveic?

Līdzdarbības pasākumi

53. Kā Jūs vērtējat līdzdarbības nozīmi darbā ar klientiem?

a) Tie ir ļoti svarīgi

b) Tiem var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme

c) Tiem nav nekādas nozīmes

d) Grūti pateikt

54. Nosauciet galvenās problēmas klientu motivēšanā Jūsu sociālajā dienestā:

Stiprās puses un resursi

55. Nosauciet stiprās puses pašreizējā sociālā darba jomā:

56. Nosauciet vājās puses pašreizējā sociālā darba jomā:

Demogrāfiskie dati

Vecums

Iegūtā sociālā darba izglītība (pabeigšanas gads, grāds, skola)

Darba stāžs sociālā darba jomā (0-1 gadi; 2-5; 6-10; 10 un vairāk)

Kāds ir Jūsu amats

Vidējais dienestā nostrādātais laiks

Pašvaldību sociālā dienesta klientu interviju jautājumu saraksts

Labdien! Esam pētnieki, kuri šobrīd veic sociālā darba izvērtējumu vairāku Latvijas pilsētu un novadu sociālajos dienestos. Lai iegūtu labāku priekšstatu par sociālo darbu Latvijā, vēlamies aptaujāt arī cilvēkus, kuri saņem kādu no sociālajiem pakalpojumiem vai pabalstiem. Piedalīšanās aptaujā ir brīvprātīga. Visas aptaujā iegūtās atbildes ir konfidenciālas un Jūsu vārds nekur neparādīsies.

Vai Jūs piekristiet sekojošiem apgalvojumiem?

		piekrītu	nepiekrītu	nezinu	n/a
1.	Es sociālajam dienestam uzticos				
2	Parasti tikšanās reizes ar sociālo darbinieku notiek paredzētajā laikā, man nav jāgaida				
3.	Man ir izveidojusies laba sadarbība ar sociālo darbinieku un es viņam uzticos				
4	Manuprāt, manas problēmas risināšana prasīja pārāk daudz laika				
5..	Darbinieks, ar kuru man nākas sadarboties, labi pārzina savu darbu				
6.	Sarunu ar sociālo darbinieku traucē citu darbinieku vai klientu atrašanās telpā				
7.	Tikšanās ar sociālo darbinieku ir pārāk īsas				
8.	Manuprāt, sociālais darbinieks no manis grib pārāk daudz, viņa prasības nav pamatotas				
9.	Es jūtos droši, ka sociālais darbinieks neizpaudīs tālāk personīgu informāciju, ko esmu viņam uzticējis (netikšu aprunāts/-a)				
10.	No sociālā darbinieka puses esmu sajutis/-usi nosodījumu un kritiku				
11.	Jau nākot uz sociālo dienestu es zināju, kāda veida pabalstu vai pakalpojumu varēšu saņemt. Es labi orientējos sociālo pabalstu un pakalpojumu jomā				
12.	Jau pirmajās tikšanās reizēs sociālais darbinieks man izskaidroja manus pienākumus un kas no manis tiek sagaidīts				
13.	Sociālais dienests ir izvietots labi pieejamā vietā, uz kurieni ved sabiedriskais transports				
14.	Sociālajā dienestā nav problēmu iekļūt invalīdiem, veciem cilvēkiem, māmiņām ar bērnu ratiņiem				
15.	Mani apmierina klientu pieņemšanas laiki dienestā				
16.	Es skaidri saprotu līdzdarbības pienākumus un to nozīmi				
17.	Līdzdarbības pienākumi nav vajadzīgi, jo tie sarežģī palīdzības saņemšanu				

18. Vidēji cik ilga ir Jūsu personīgā tikšanās ar sociālā dienesta darbinieku?

- līdz 20 minūtēm
- no 21 līdz 40 minūtēm
- no 41 līdz 60 minūtēm
- no 61 līdz 90 minūtēm
- grūti pateikt, nezinu

19. Cik ilgi Jūs sadarbojaties ar sociālo dienestu (tai skaitā ar pārtraukumiem)? Lūdzu pasvītrojiet Jums atbilstošo atbildi.

- 0-1 gads
- 2-4 gadi
- 4 un vairāk gadi

20. Kāda veida palīdzību Jūs saņemat no sociālā dienesta?

21. Papildus komentāri par sociālā dienesta darbu

Pašvaldību vadītāja (domes Sociālo lietu komiteju vadītāju) interviju jautājumu saraksts

1. Cik lielā mērā Jūs piekrītat sekojošiem savas pašvaldības sociālā dienesta darbu raksturojumiem ?

		Piekrītu	Nepiekrītu	Grūti pateikt
a.	Man pietrūkst informācijas par sociālā dienesta darba rezultātiem			
b.	Sociālais dienests nodarbina pārāk maz darbinieku			
c.	Sociālais dienests ir pārāk dāsns pret iedzīvotājiem (pieradina tos pie pabalstiem)			
d.	Sociālā dienesta vadība/darbinieki nepiedāvā jaunas iniciatīvas un idejas darba pilnveidošanai			
e.	Sociālais dienests veic daudzas liekas funkcijas (neatbilstošas tā patiesajai lomai)			
f.	Sociālajam dienestam ir pārāk liela „autonomija”			
g.	Sociālais dienests „apēd” pārāk daudz pašvaldības līdzekļu			
h.	Sociālajam dienestam jādomā par jauniem pakalpojumiem, nevis jādala pabalsti			
i.	Pašvaldībai ir vairāk finansiāli jāatbalsta sociālo darbinieku kvalifikācijas celšana			
j.	Pašvaldībai ir vairāk finansiāli jāatbalsta konsultatīvais atbalsts (supervīzija) sociālajiem darbiniekiem			
k.	Pašvaldībai ir vairāk finansiāli jāatbalsta jaunu sociālo pakalpojumu sniegšana			
l.	Cits			

- 2. Ko Jūs sagaidiet no kvalitatīvi veikta sociālā darba?**
- 3. Vai pašvaldībā tiek izvērtēti sociālā dienesta darbības rezultāti un ietekme uz pilsētas/novada iedzīvotājiem? Kādā veidā tas notiek?**
- 4. Kādi, Jūsaprāt, ir Jūsu pašvaldības sociālā dienesta redzamākie darba rezultāti?**
- 5. Kā Jūsu pašvaldībā tiek nodrošināta apstiprinātā budžeta un izvirzīto mērķu uzraudzība?**
- 6. Kā Jūs raksturotu pašvaldības sociālā dienesta attīstību pēdējo trīs gadu laikā?**
- 7. Kāds ir Jūsu viedoklis, vai sociālā dienesta autonomiju vajadzētu**
 - a) Palielināt
 - b) Samazināt
 - c) Neko nemainīt
 - d) Grūti pateikt
- 8. Ko Jūs vēlētos sagaidīt no pašvaldības sociālā dienesta turpmāko trīs gadu periodā?**
- 9. Vai Jūs atbalstītu vienotas atalgojuma sistēmas ieviešanu sociālajiem darbiniekiem?**

Informācijas pieprasījums pašvaldību sociālajam dienestam

Informācijas pieprasījums sociālajiem dienestiem

Sociālā dienesta juridiskais statuss: Lūdzu atzīmējiet Jūsu dienesta juridisko statusu ar „+”

Pašvaldības aģentūra

Pašvaldības iestāde

Domes struktūrvienība

Cits (norādīt, kāds)

Sociālā dienesta darbā iesaistītās citas pašvaldības institūcijas, struktūrvienības (piemēram, bērnu un jauniešu centrs, sociālā māja, u.c.).

Lūdzu nosauciet konkrētās struktūrvienības, institūcijas, minot to statusu

Institūcijas/struktūrvienības nosaukums	Institūcijas/struktūrvienības, statuss

Informācija par sociālo dienestu darbiniekiem (izņemot pakalpojuma sniedzējus, ja pakalpojuma sniedzēji ir kā sociālā dienesta struktūrvienība).
Par sociālās palīdzības organizatoriem dati par dzimumu, vecumu un nostrādātajiem gadiem iestādē jāsniedz tikai par sociālajiem darbiniekiem.

Amats	Skaitis	Dzimums		Vecums (gadi)						Nostrādātie gadi iestādē			
		sieviete	vīrietis	līdz 20	21-30	31-40	41-50	51-62	62 un vairāk	līdz 1 gadam	no 1-5	no 5-10	vairāk kā 10
Vadītājs/ Vadītāja vietnieks/ nodaļu(struktūrvienību) vadītājs													
Sociālais darbinieks													
Sociālais aprūpētājs													
Sociālais rehabilitētājs													
Sociālās palīdzības organizators													
Aprūpētājs													
Psihologs													
Citi: (lūdzu norādīt amatus un darbinieku skaitu amatā, pārējās tabulas ailes neaizpildot): _____ _____													
Kopējais skaits:													

Darbinieku izglītība

Lūdzu sniedziet informāciju par pašvaldības sociālā dienesta sociālo darbinieku tālākizglītības pasākumiem, norādot seminārus, kursus, augstākās izglītības programmas, un supervīzijām, kurās sociālie darbinieki ir piedalījušies pēdējo 3 gadu laikā

Rādītāji	2009	2010	2011
Tālākizglītības pasākumi (semināri, kursi), kurus dienesta sociālie darbinieki ir apmeklējuši (kursu nosaukums, apmeklējušo cilvēku skaits)			
Dienesta darbinieku tālākizglītībai izlietotie līdzekļi no dienesta finansējuma			
Dienesta darbinieku tālākizglītībai izlietotie līdzekļi no citiem finansējuma avotiem			
Konsultatīvo atbalstu (supervīzijas) saņēmušo darbinieku skaits: T.sk. individuālās supervīzijas ; grupas supervīzijas			
Supervīziju biežums			
Dienesta darbinieku supervīzijām izlietotie līdzekļi no dienesta finansējuma			

Atalgojums

Amats	Bruto atalgojums (izņemot darba devēja soc. apdroš. iemaksas)		
	2009	2010	2011
Vadītājs/ Vadītāja vietnieks/ nodaļu(struktūrvienību) vadītājs			
Sociālais darbinieks			
Sociālais aprūpētājs			
Sociālais rehabilitētājs			
Sociālās palīdzības organizators			
Aprūpētājs			
Psihologs			

Dienesta budžetu veidojošie finansējuma avoti

Finansējuma avoti	2009	2010	2011
Pašvaldības budžets			
Valsts budžets (valsts budžeta līdzekļu piešķiršana GMI un dzīvokļa pabalsta izmaksām)			
ES struktūrfondi un citi ārvalstu finanšu instrumenti			
Ieņēmumi no dienesta maksas pakalpojumiem (ja tādi ir)			

Projekti, kuriem dienests ir saņēmis finansējumu no ES struktūrfondiem un citiem ārvalstu finanšu instrumentiem laika periodā no 2009.-pašlaik

Gads	Projekta nosaukums	<p>Projektā ir paredzēti pasākumi (iespējami vairāki atbilstu varianti, miniet atbilstošo variantu burtus):</p> <p>a.infrastruktūras uzlabošanai b. jaunu sociālo pakalpojumu attīstībai c. cilvēkresursu kapacitātes pilnveidei d. cits variants (norādīt kāds)</p>
2009		
2010		
2011		
2012		

Lūdzu novērtējiet esošās funkciju apjomus pret pieejamajiem resursiem (cilvēki, finanses, u.c.) :

Pieejamie resursi	Pietiekoši	Daļēji pietiekoši	Nepietiekoši	Ja ir atbilde „Nepietiekoši”, lūdzu, precizējiet, kādu funkciju veikšanai nepietiek resursi
Finanšu resursi				
Cilvēkresursu skaits				
Cilvēkresursu skaits ar nepieciešamo profesionālo sagatavotību				
Laika resursi				
Sociālie pakalpojumi				
.....				

Klientu sūdzības

Lūdzu sniedziet informāciju par Jūsu pašvaldības sociālā dienesta klientu pārsūdzēto lēmumu skaitu un spēkā atstāto lēmu skaitu.

Gads	Pieņemtie lēmumu	No tiem noraidītie lēmumi	Pārsūdzētie lēmumi	No tiem spēkā atstātie lēmumi
2009				
2010				
2011				

Kopējais klientu lietu skaits Jūsu dienestā 2011. gadā

_____ (skaits)

Lūdzu izvērtējiet sociālā dienesta vadīto lietu skaita proporcionālo sadalījumu

Mērķgrupa	Sociālās palīdzības klienti	Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem	Sociālais darbs ar pieaugušām personām	Sociālo pakalpojumu organizēšana
Lietu skaita sadalījums				

REFORMAS (lūgums aizpildīt sociālā dienesta vadītājam)

Domājot par sociālā darba turpmāko attīstību, profesionāļu un politiķu vidū ir izskanējuši dažādi reformu priekšlikumi. Zemāk ir uzskaitīti biežāk pieminētie. Lūdzu novērtēties to aktualitāti 5 ballu skalā, kur 1 - visperspektīvākais, pilnībā atbalstu. 5-galīgi neperspektīvs, pilnībā noraidu:

		1- visperspektīvā kais, pilnībā atbalstu		3	5-galīgi neperspektīvs, pilnībā noraidu		Grūti pateikt
		1	2		4	5	
a.	Sociālo darbinieku sertifikācijas ieviešana						
b.	Sociālā darba specializāciju ieviešana						
c.	Konsultatīvā atbalsta (supervīziju) nodrošināšana						
d.	Vienotu programmu/metodiku ieviešana darbam ar konkrētām klientu grupām (atkarīgie, ilgstošie sociālās palīdzības saņēmēji, pusaudzi, jaunieši u.c.) pašvaldību sociālajos dienestos Iekļauts						
e.	Veikt sociālo dienestu vadības kvalitātes novērtēšanu un pilnveidot vadības kvalitāti, izmantojot kvalitātes vadības metodes						
f.	Atalgojuma sasaiste ar kvalifikācijas līmeni un sociālā darbinieka darba rezultātiem						
g.	Vienotas sociālo darbinieku atalgojuma sistēmas ieviešana pašvaldību sociālajos dienestos Iekļauts						
h.	Noslodzes kritēriju maiņa, nosakot noteiktu sociālo gadījumu skaitu 1 sociālajam darbiniekam (nevis 1:1000 iedzīvotājiem)						
i.	Sociālās palīdzības organizatora kā atsevišķas profesijas likvidēšana Izmainīts						
j.	Sociālā rehabilitētāja kā atsevišķas profesijas likvidēšana Izmainīts						
k.	Sniegt valsts finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
l.	Sniegt pašvaldības finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
m.	Sniegt valsts finansiālu atbalstu tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
n.	Sniegt pašvaldības finansiālu atbalstu tālākizglītības iegūšanai sociālajiem darbiniekiem						
o.	Veidot reģionālos metodiskās vadības centrus sociālajiem darbiniekiem						
p.	Visos dienestos ieviest vienotu sociālā darba rezultātu novērtēšanas sistēmu (t.sk. metodikas izstrāde)						
r.	Cits						

Kāds ir Jūsu izvēles pamatojums par visperspektīvākajiem reformu virzieniem (atbildes „1” un „2”)?

Kāds ir Jūsu izvēles pamatojums par visneperspektīvākajiem reformu virzieniem (atbildes „5”)?